

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
KABINET MINISTRA

Župančičeva 3, p.p. 644.a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 66 00
F: 01 369 66 09
E: gp.mf@gov.si
www.mf.gov.si

**GENERALNI SEKRETARIAT
VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE**
Gp.gs@gov.si

Številka IPP: 007-350/2012
Ljubljana, ~~2012. 76. 2011~~ 2012
EVA: 2012-1611-0110

ZADEVA: Predlog zakona o preprečevanju zamud pri plačilih – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... 2012 pod točko ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (EVA: 2012-1611-0110) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejetje po **nujnem** postopku.

Priloga:

- Predlog zakona o preprečevanju zamud pri plačilih

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. a Oseba, odgovorna za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Janez Šušteršič, minister za finance.

2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS:

- dr. Janez Šušteršič, minister za finance.

– dr. Dejan Krušec, državni sekretar. – Aleš Živkovič, državni sekretar. – Matej Runjak, v. d. generalnega direktorja. – Urška Cvelbar, vodja Sektorja za finančni sistem.	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA
4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:	
<p>Predlagatelj predloga zakona predlaga v skladu s 143. členom poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07, uradno prečiščeno besedilo, 105/10) sprejetje predloga zakona po nujnem postopku. Sprejetje predloga je nujno potrebno, da se zmanjšajo negativne posledice plačilne nediscipline in se tako preprečijo opisane, težko popravljive posledice za delovanje države.</p> <p>Plačilna nedisciplina negativno vpliva na likvidnost, konkurenčnost in razvoj gospodarskih subjektov ter zapleta njihovo finančno upravljanje. Upniki zaradi zamud pri plačilih potrebujejo zunanje financiranje, ki je težje dostopno v obdobju gospodarskega upada, zamude pa so lahko celo vzrok za stečaj sicer zdravih podjetij, zlasti malih in srednjih.</p>	
4. b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:	
/	
5. Kratek povzetek gradiva	
<p>Predlog zakona vpeljuje izvršnico, odpravlja omejitve plačilnih rokov v poslih med gospodarskimi subjekti in vpeljuje tehnične dopolnitve do zdaj veljavnega Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 18/11).</p> <p>Bistveni deli posameznih rešitev so:</p> <p>Izvršnica: <u>Izvršnice je listina, ki vsebuje nepreklicno pooblastilo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>podpisnika (to je dolžnika) banki, da izvršnico plača iz sredstev na računu dolžnika, in</u> • <u>imetniku (to je upniku) izvršnice, da se poplača iz sredstev na računu dolžnika.</u> <p><u>Zaveza iz izvršnice je strožja od menične zaveze, saj s izdajo izvršnice dolжник soglaš, da:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>lahko upnik zahteva izpolnitev obveznosti iz izvršnice v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na kateremkoli dolžnikovem računu pri katerem koli ponudniku plačilnih storitev;</u> • <u>ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, onemogoči dolžniku razpolaganje z njegovimi denarnimi sredstvi, dokler izvršnica ni plačana.</u> <p>Bistvo izvršnice je, da abstraktnost izvršnične zaveze ob spoštovanju obličnostnih kvitel in ob vzpostavitvi domnev, da izvršnica vsebuje nepreklicno pooblastilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>podpisnika banki, da izvršnico plača iz sredstev na računu dolžnika, in</u> • <u>imetniku izvršnice, da se poplača iz sredstev na računu dolžnika,</u> <p>omogoča poplačilo brez sodnega nadzora upravičenosti. Tako se sledi načelu najprej plačaj in</p>	

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

~~se nato pravda. Z navedenim se želi zmanjšati plačilna nedisciplina in se želijo zaščititi dolžniki.~~

Plačilni rok:

Predlog zakona upošteva določbe direktive 2011/7/EU. Tako se odpravlja dosedanja ureditev, ki je prepovedovala plačilne roke, daljše od 120 dni.

Tehnične dopolnitve veljavnega ZPreZP:

- **presečni dan:** v predlogu zakona se določa daljši rok za vpis obveznosti;
- **minimalni znesek:** predlog zakona predvideva izjeme iz obveznega večstranskega pobota z vpeljavo najnižjega zneska v višini 250,00 EUR;
- **konkretizacija inšpekcijskega organa:** izvajanje tega zakona bo ~~dosta~~ nadzirala Tržni inšpektorat Republike Slovenije, ~~in~~ Davčna uprava Republike Slovenije in Carinska uprava Republike Slovenije;
- **trenutek začetka plačilnega roka:** trenutno besedilo ZPreZP določa, da začnejo plačilni roki teči z dnem dobave blaga ali izvedbe storitve, kar se razlikuje od prakse v gospodarstvu. Predlog zakona to neskladnost odpravlja;
- **razmerja z mednarodnim elementom:** trenutna ureditev povzroča v praksi težave, saj izvajalec obveznega večstranskega pobota, da bi v sistem večstranskega pobota lahko vključil tuje pravne osebe, ki imajo slovensko davčno številko, potrebuje dostop do davčnih številk teh pravnih oseb. Prav tako nekateri menijo, da lahko trenutno besedilo ZPreZP v konkurenčno ugodnejši položaj postavi podružnice/predstavništva tujih družb, saj se njihovim dolžnikom ni potrebno vpisati v sistem obveznega večstranskega pobota, kar pomeni, da bodo dolžniki raje kupovali pri teh osebah.
- **uporaba zakona za solidarne dolžnike oziroma upnike:** ZPreZP ni urejal odnosa med solidarnimi dolžniki oziroma solidarnimi upniki, katerih terjatev oziroma obveznost je treba vpisati v sistem obveznega večstranskega pobota.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR, v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,– na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,– na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II. a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/ime ukrepa, projekta	Šifra PP /ime PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II. b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/ime ukrepa, projekta	Šifra PP/ime PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II. c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		

SKUPAJ:		

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

Gradivo nima nikakršnih finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
---	-----------

Datum objave: 17. 5.–17. 6. 2012

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti
- občine in združenja občin.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

-

Upoštevani so bili:

- pretežno/v celoti

Bistvena odprta vprašanja: /

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o, kar je razvidno v predlogu predpisa. /

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- vsem ministrstvom;
- Komisiji za preprečevanje korupcije,
- Informacijskemu pooblaščenču;
- Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve,
- Davčni upravi Republike Slovenije,
- Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije,
- Carinski upravi Republike Slovenije,
- Banki Slovenije,
- Evropski centralni banki,
- Združenju bank Slovenije,
- Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije,
- Trgovinski zbornici Slovenije,
- Gospodarski zbornici Slovenije,
- Zbornici davčnih svetovalcev,
- Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

Datum pošiljanja: 15. 7. 2011 (ministrstva), 20. 7. 2011 (Komisija, Davčna uprava RS in Tržni inšpektorat RS) in XX. 7. 2011 (Služba Vlade RS za zakonodajo).		
Gradivo je usklajeno:	v celoti /pretežno/delno	
	Bistvena odprta vprašanja: – ...	
	Priložiti je treba mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno.	
10. Gradivo je lektorirano		DA
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NEDA
b)	nujnost obravnave	NEDA
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti		DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade		NE
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ... /		
<p style="text-align: center;">Dr. Janez Šušteršič MINISTER ZA FINANCE</p>		

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

PREDLOG

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... pod točko ... sprejela

SKLEP:

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (EVA: 2012-1611-0110) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejetje po nujnem postopku.«

Dr. Božo Predalič
GENERALNI SEKRETAR

Številka:

Ljubljana,

Priloga:

- Predlog zakona o preprečevanju zamud pri plačilih

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

PREDLOG

EVA: 2012-1611-0110

ZAKON O PREPREČEVANJU ZAMUD PRI PLAČILIH

I UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1.1 OCENA STANJA:

1.1.1 Splošno:

Predlog zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) dopolnjuje in izboljšuje Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 18/11; v nadaljnjem besedilu: ZPreZP). ZPreZP je deloma sledil rešitvam Direktive 2011/7/EU o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (v nadaljnjem besedilu: direktiva 2011/7/EU), deloma pa je uvedel institute, ki jih direktiva 2011/11/EU ni zajemala.

ZPreZP se je na novo lotil razvoja pravnega in poslovnega okolja. Namen ZPreZP je bil spodbuditi pravočasno plačevanje in odpraviti zamude pri plačilih v trgovinskih poslih med gospodarskimi subjekti ter med gospodarskimi subjekti in javnimi organi.

ZPreZP je bil izraz dejstva, da se veliko plačil, zlasti zaradi finančno in gospodarsko zahtevnih razmer, opravi pozneje, kakor je bilo dogovorjeno, kljub dostavljenemu blagu ali opravljenim storitvam. Povečanje plačilne nediscipline, ki je bilo zaznano pred uveljavitvijo ZPreZP, je poslabšalo likvidnost, konkurenčnost in razvoj gospodarskih subjektov. Upniki so zaradi zamud pri plačilih potrebovali zunanje financiranje, ki je med gospodarskim upadom težje dostopno, kar je lahko celo vzrok za stečaj sicer zdravih podjetij, zlasti malih in srednje velikih.

Ker ZPreZP, kot je razloženo, navedenih težav ni odpravil, se predlaga sprejetje predloga zakona. Predlog zakona izboljšuje sedanje ukrepe za boj proti plačilni nedisciplini in uvaja nove.

1.1.2 Glavni ukrepi, ki jih je v odgovor na plačilno nedisciplino uvedel ZPreZP, so:

a) Določitev najdaljših dovoljenih plačilnih rokov:

ZPreZP kot najdaljši dovoljeni plačilni rok določa:

- 60- do 120-dnevni plačilni rok za gospodarske subjekte,
- 30-dnevni plačilni rok za javne organe in
- splošni 30-dnevni plačilni rok, če ni pogodbeno določen.

b) Povrnitev stroškov izterjave:

11. člen ZPreZP temelji na 6. členu direktive 2011/7/EU, ki določa pravico do nadomestila stroškov izterjave v višini 40 EUR. Upnik ima pravico do tega zneska brez dokazovanja, da mu je v tem znesku zaradi zamude dolžnika nastala škoda. Višina nadomestila je določena skladno z direktivo 2011/7/EU, pri čemer 40 EUR približno ustreza stroškom, ki bi jih, sledeč odvetniški tarifi, upnik imel, če bi za pripravo obvestila o zamudi najel odvetnika. Navedba, da je upnik upravičen do teh stroškov »brez opomina«, pove, da upnik pridobi upravičenje do povrnitve stroškov izterjave, ko nastane zamuda dolžnika.

c) Obvezni pobot:

ZPreZP je uvedel obvezni večstranski pobot. Dolžnost prve prijave denarne obveznosti v sistem večstranskega pobota velja za dolžnike, ki ne poravnajo svoje dospele denarne obveznosti v pogodbenem ali zakonskem roku. Obvezni večstranski pobot se kljub imenu bistveno razlikuje od pobota, ki ga ureja Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – UPB-1; v nadaljnjem besedilu: OZ). Najpomembnejša razlika je, da večstranski pobot ne zahteva vzajemnosti dveh denarnih terjatev. V večstranskem pobotu se medsebojno pobotajo obveznosti dolžnikov, ki se niso nikoli srečali (A dolguje B-ju, B dolguje C-ju, C dolguje A-ju – njihove terjatve niso vzajemne, torej ni pogoja za pobot po OZ; sistem večstranskega pobota pa omogoča njihov pobot). Sodišča so v preteklosti obravnavala večstranski pobot kot več (sočasnih) odpustov dolgov.¹

d) Trenutek začetka teka roka za plačilo:

ZPreZP je vezal začetek teka plačilnega roka na trenutek prejema blaga ali opravljene storitve.

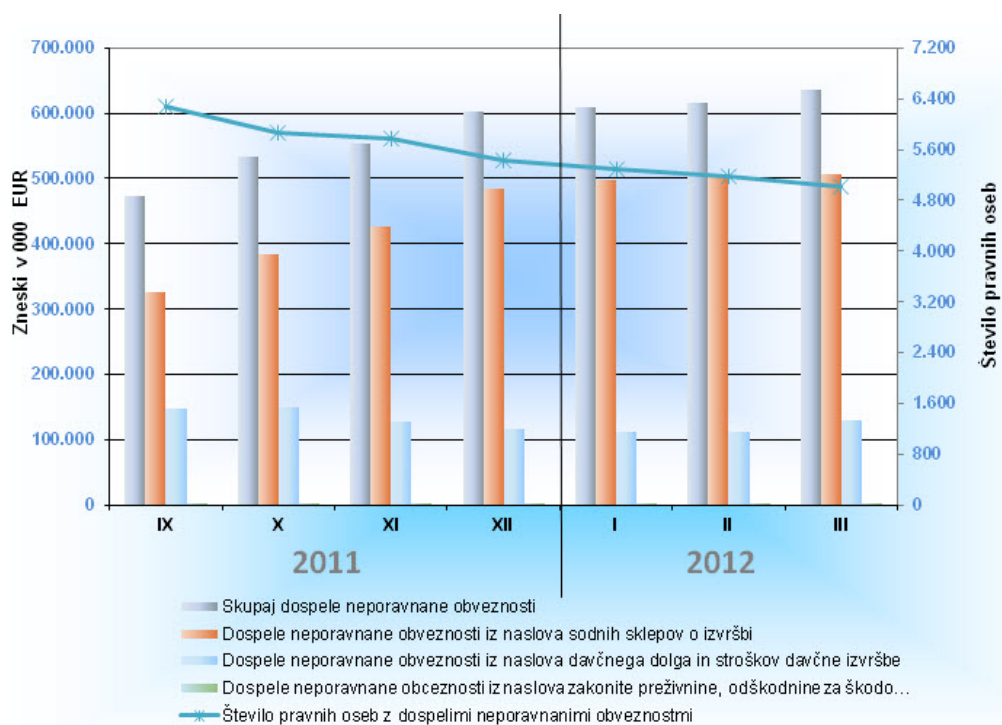
e) Register menic, protestiranih zaradi neplačila:

ZPreZP je vzpostavil javni register menic, protestiranih zaradi neplačila, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPes). Register menic, protestiranih zaradi neplačila, daje informacijo vsem udeležencem na trgu, da dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti, in omogoča prihodnjim pogodbenim strankam več varnosti pri poslovanju. Sicer je protest menice mogoč tudi zaradi neakcepta. Protest se opravi pri notarju, ki njegovo izvedbo zaračuna. Če je bila menica izdana s klavzulo »brez protesta« ali »brez stroškov«, se protest ne opravi. Take menice se v register ne vpisujejo.

1.1.3 Uspešnost izvedenih pobotov:

AJPes res objavlja podatke o številu subjektov z neporavnanimi obveznostmi nad 5 dni neprekinjeno (preglednica s podatki je spodaj), a navedena evidenca vsebuje le podatke iz vloženih (sodnih ali davčnih) izvršb in ne zajema zamud s plačili, v zvezi s katerimi izvršilni postopek ni začel. Ker ni mogoče oceniti, kdaj se upniki odločijo za izvršbo oziroma kakšen del dolgov je poplačan z zamudo, a pred izvršbo, je uporabnost spodnje preglednice zgolj ponazoritvena.

¹ Primerjaj npr. sklep III Ips 59/2000; dosegljivo na: http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/vrhovno_sodisce_rs/31311/.

V prvih trinajstih krogih obveznega večstranskega pobota se je medsebojna zadolženost poslovnih subjektov v državi zmanjšala za **846,7 milijona evrov**. Merljivi učinki ZPreZP so razvidni iz preglednice:

Datum pobota	Število dolžnikov	Znesek prijavljenih obveznosti (v EUR)	Znesek upoštevanih obveznosti (v EUR)	Pobotani znesek (v EUR)	Delež pobotanih obveznosti (od prijavljenih) (v %)	Delež pobotanih obveznosti (od upoštevanih) (v %)	Delež dolžnikov, ki so pobotali vsaj del obveznosti (v %)
1	2	3	4	5	6 (=5/3)	7 (=5/4)	8
jan.-marec 2011	1.418*	655.794.709	268.570.714	38.083.284	5,8%	14,6%	82,0%
april – dec. 2011	18.219*	9.052.722.174	4.681.283.205	605.893.483	6,7%	12,9%	48,2%
Skupaj v letu 2011		9.708.516.883	4.949.853.919	643.976.767	6,6%	13,0%	
20.1.2012	16.333	868.902.425	416.221.098	60.132.860	6,9%	14,4%	50,3%
17.2.2012	15.843	868.865.390	440.849.038	56.838.445	6,5%	12,9%	51,0%
23.3.2012	15.426	872.358.121	423.667.218	59.844.826	6,9%	14,1%	51,7%
20.4.2012	15.631	862.761.901	401.443.263	63.990.043	7,4%	15,9%	50,5%

* povprečno število dolžnikov na krog pobota v obdobju

1.1.4 Mnenja zbornic o učinkih ZPreZP:

Zbornice (Gospodarska zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Zbornica davčnih svetovalcev in Zbornica računovodskih servisov) se strinjajo o učinkih ZPreZP. Tako vse zbornice ugotavljajo, da:

- so se po uvedbi ZPreZP plačilni roki podaljšali;
- ZPreZP povečuje administrativno obremenitev;
- tudi nekdanji dobri plačniki čakajo na morebitno pobotanje (nedenarno plačilo) v obveznem večstranskem pobotu, namesto da bi dolg plačali.

Ne glede na enakost mnenj o učinkih ZPreZP se mnenja zbornic razlikujejo o potrebnosti omejevanja plačilnih rokov in obstoju obveznega večstranskega pobota.

Obveznemu večstranskemu pobotu nasprotujejo ~~vse zbornice razen obrtno-podjetniške~~ Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška ter Trgovinska zbornica. ~~Ta pa~~ bi povečala pogostost obveznega večstranskega pobota z zgolj prvega meseca po nastanku zamude na vsak mesec do poplčila obveznosti, s katero je dolžnik v zamudi. Obrtno-podjetniška zbornica tudi meni, da bi bil obvezni večstranski pobot učinkovitejši, če bi bil zagotovljen učinkovit nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti vpisa v obvezni večstranski pobot.

Zakonskemu določanju plačilnih rokov nasprotujejo vse zbornice razen obrtno-podjetniške. Dovoljene plačilne roke bi skrajšala na 30 (ustni dogovor) oziroma 60 (pisni dogovor) dni.

1.2 Razlogi za sprejetje predloga zakona:

1.2.1 Okrepitev boja proti plačilni nedisciplini:

Poleg ZPreZP so bili v zadnjih letih sprejeti številni predpisi, katerih namen je bil izboljšati poplačilo terjatev upnikov. Ker se je pokazalo, da navedene pobude niso bile dovolj, saj se težave v plačilni nedisciplini niso zmanjšale, se predlaga uvedba izvršnice.

Spodaj je splošen pregled preteklih zakonodajnih pobud, ki naj bi olajšale položaj dolžnika.

a) Novela Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 51/10; v nadaljnjem besedilu: ZIZ-H):

Z novelo ZIZ-H iz leta 2010 so bili določeni ukrepi za zagotovitev večje učinkovitost izvršbe s skrajšanjem in poenostavitvijo izvršilnih postopkov. S tem je bil uresničen cilj zmanjšanja plačilne nediscipline, varovanja interesov gospodarstva in zmanjšanja učinkov krize.

Razširjena je bila možnost za poplačilo upnika pred pravnomočnostjo za vse postopke na podlagi izvršilnega naslova za denarna sredstva, ki jih ima dolžnik pri organizacijah za plačilni promet.

Za upnika je bil določen učinkovitejši postopek izvršbe na podlagi priložene menice, tako da ima upnik možnost v postopku izvršbe na podlagi menice kot verodostojne listine, ki je predlogu za izvršbo priložena, doseči rubež sredstev pri organizacijah za plačilni promet in poplačilo še pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi. Sodišče mora o tem predlogu odločiti v petih delovnih dneh, s čimer je zagotovljena primerljiva hitrost izdaje sklepa o izvršbi, kot je v praksi pri izdaji sklepa o predlogu za izvršbo na podlagi verodostojne listine pri CoVL.

41. a člen ZIZ ureja predlog za izvršbo na podlagi priložene menice. Če je upnik predlogu za izvršbo priložil menico kot verodostojno listino, mora sodišče o takem predlogu odločiti v petih dneh. V skladu s 44. členom ZIZ sodišče s sklepom o izvršbi na podlagi priložene menice naloži dolžniku, da v treh dneh po vročitvi sklepa plača terjatev skupaj z odmerjenimi stroški ter dovoli izvršbo.

Dolžnik lahko v meničnih sporih v skladu z 61. členom da ugovor v treh dneh, pri čemer so dopustni le ugovori po meničnem pravu.

Na podlagi sedmega odstavka 45. člena ZIZ se sklep o izvršbi na podlagi priložene menice vroči organizaciji za plačilni promet takoj po izdaji. Četrty odstavek 46. člena ZIZ določa, da se upnik poplača pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi na denarna sredstva, ki jih ima dolžnik pri organizacijah za plačilni promet, če gre za izvršbo na podlagi priložene menice.

Sodišče v skladu z drugim odstavkom 138. člena ZIZ organizaciji za plačilni promet naloži, naj blokira dolžnikova sredstva na vseh računih v višini obveznosti iz sklepa o izvršbi in po poteku tridnevnega roka ta znesek izplača upniku. Na podlagi drugega odstavka 150. člena ZIZ organizacija za plačilni promet prenese sredstva z dolžnikovega na upnikov račun na podlagi sklepa o izvršbi, izdanega na podlagi predloga za izvršbo na podlagi priložene menice pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi.

Izvršba na podlagi priložene menice zagotavlja hitro poplačilo, saj sodišče o sklepu odloči v petih dneh od prejema predloga za izvršbo. Sklep o izvršbi se takoj pošlje organizacijam za plačilni promet, v katerih se dolžnikova sredstva blokirajo do višine obveznosti in izplačajo po treh dneh, čeprav sklep o izvršbi še ni pravnomočen. Če ima dolžnik razpoložljiva sredstva, pride do poplačila v postopku izvršbe na podlagi priložene menice najpozneje v osmih dneh od vložitve predloga za izvršbo.

B) Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Uradni list RS, št. 58/09, 34/10 in 9/11; v nadaljnjem besedilu: ZPlaSS)

ZPlaSS je olajšal unovčevanje domiciliranih menic. Menica je domicilirana, če je v njej naveden kraj izplačila (npr. dolžnikova banka). Domiciliranost ne okrepi pravne narave menice, saj banka ne jamči za izplačilo, temveč na podlagi naloga dolžnika izplača upnika, če je na dolžnikovem računu dovolj sredstev. ZPlaSS je vzpostavil domnevo, da domicilirana menica vsebuje nepreklicno pooblastilo meničnemu upniku za izdajo naloga za izvedbo plačilne transakcije v breme dolžnikovega računa in soglasje dolžnika svojemu ponudniku, da izvede plačilo transakcije.

1.2.2 Odprava omejitve dovoljene dolžine plačilnih rokov:

ZPreZP je kot najdaljši dovoljeni plačilni rok za posle med gospodarskimi subjekti določil 60 oziroma 120 dni. Navedeno je strožje od določb direktive 2011/7/EU, ki plačilnega roka, če je določen pisno, ne omejuje. Direktiva 2011/7/EU sicer dopušča sprejetje ukrepov, ki so strožji od zahtev direktive, tako da obstoječa določba sama po sebi ni v nasprotju z direktivo.

Sprememba zakona usklajuje slovensko ureditev z določbami direktive 2011/7/EU. Hkrati se s predlogom ujema z mnenjem Gospodarske zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, Zbornice davčnih svetovalcev in Zbornice računovodskih servisov, ki so zahtevale ukinitve omejevanja plačilnih rokov.

1.2.3 Tehnične dopolnitve veljavnega ZPreZP:

Predlog zakona upošteva zastavljene cilje ZPreZP, to je predvsem izboljšanje plačilne discipline. Vsebuje določbe, katerih namen je olajšati poslovanje gospodarskih subjektov.

V obdobju po uveljavitvi ZPreZP je bilo Ministrstvo za finance seznanjeno s predlogi za spremembe ZPreZP, ki so jih ponekod usklajeno, spet drugje z vsebinsko nasprotujočimi si rešitvami predlagale Gospodarska zbornica Slovenije, GZS – Zbornica računovodskih servisov, Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornice). Med uporabo zakona je Ministrstvo za finance prejelo številna vprašanja gospodarskih subjektov o pravilni uporabi zakonskih določb. Iz prejetih vprašanj v zvezi z uporabo ZPreZP (odgovori nanje so na spletni strani ministrstva²) je ministrstvo določilo ta vprašanja, ki jih je treba rešiti z dopolnitvijo ZPreZP:

- **presečni dan:** v skladu z ZPreZP velja, da je treba vpisati v pobot obveznost, s katero je dolжник v zamudi, dan pred obveznim pobotom. Ker navedeno močno obremenjuje dolžnike same in računovodske servise, se v predlogu zakona določa daljši rok za vpis obveznosti;
- **minimalni znesek:** ZPreZP ne vsebuje izjeme od pravila, da je neplačano zapadlo obveznost treba vnesti v obvezni večstranski pobot. Ker vpis majhnih obveznosti močno obremenjuje naslovnike, ne prispeva pa močno k plačilni disciplini, predlog zakona predvideva vpeljavo najnižjega zneska;
- **konkretizacija inšpekcijskega organa:** diktacija 23. člena ZPreZP je široka, saj v skladu z njo izvajanje zakona nadzirajo vsi inšpektorati in drugi organi v skladu s svojimi pristojnostmi;
- **določitev izjem od uporabe ZPreZP:** ZPreZP zahteva splošen vpis obveznosti v obvezni večstranski pobot. Praksa pa je pokazala, da je tako stroga zahteva v nekaterih primerih nepotrebna (npr. za obveznosti med povezanimi osebami, obveznosti, katerih poravnava je dogovorjena z bodočo večstransko kompenzacijo)²;
- **trenutek začetka teka plačilnega roka:** obstoječe besedilo ZPreZP, da začnejo plačilni roki teči z dnem dobave blaga ali izvedbe storitve, se razlikuje od prakse v gospodarstvu. Predlog zakona to neskladnost odpravlja;
- **Razmerja z mednarodnim elementom:** pokazalo se je, da obstoječa ureditev povzroča v praksi težave, saj izvajalec obveznega večstranskega pobota, zato da bi v sistem tega pobota lahko vključil tuje pravne osebe, ki imajo slovensko davčno številko, potrebuje dostop do številke teh oseb²;
- **uporaba zakona za solidarne dolžnike oziroma upnike:** ZPreZP ni urejal odnosa med solidarnimi dolžniki oziroma solidarnimi upniki, katerih terjatev oziroma obveznost je treba vpisati v sistem obveznega večstranskega pobota;
- **pristojnost Davčne uprave Republike Slovenije:** četrti odstavek 17. člena ZPreZP določa, da lahko Davčna uprava Republike Slovenije izvzame prijavljeno obveznost iz sistema obveznega večstranskega pobota, če gre za obveznost prijavitelja do davčnega dolžnika. Navedena določba, ki je sicer želela izboljšati rezultate davčne izterjave, je

² Dokument je dosegljiv na:

http://www.mf.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/sprejeta_zakonodaja/placilna_disciplina_in_obvezni_pobot/.

omogočala krčenje mase v obvezni večstranski pobot vpisanih obveznosti in tako zmanjšala verjetnost uspešnega pobota.

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilji predloga zakona so:

- zmanjšanje plačilne nediscipline;
- vpeljati instrument zavarovanja plačila, ki omogoča kar najhitrejšo poplačilo;
- uskladiti plačilne roke z določbami direktive 2011/7/EU;
- določitev nadzornega organa nad izvajanjem zakona;
- zmanjšati administrativno in ekonomsko breme naslovnikov dolžnosti vpisa obveznosti v obvezni večstranski pobot;

Preostali cilji predloga zakona:

- določitev pravil uporabe predloga zakona v razmerjih z mednarodnim elementom, tako da se zagotovi kar najširša uporaba predloga zakona;
- določitev pravil uporabe predloga zakona za obročna plačila;
- določitev trenutka začetka teka plačilnega roka;
- določitev izjem od obveznosti prijave denarnih obveznosti v obvezni večstranski pobot;
- urediti register menic, protestiranih zaradi neplačila;
- določitev obveznosti v razmerjih s solidarnimi dolžniki in upniki;
- določitev nadzornega organa nad izvajanjem zakona.

2.2 Načela

Načelo varovanja upnika: predlog zakona varuje upnika tako, da vpeljuje nov vrednostni papir in ohranja obvezni večstranski pobot. Oba ukrepa omogočata hitro in učinkovito poplačilo upnika.

Načelo ekonomičnosti: predlog zakona uvaja mejni znesek, do katerega obveznosti ni treba vpisati v obvezni večstranski pobot. Tako se zagotavlja gospodarnost uporabe zakona, saj določba preprečuje, da bi bili stroški vpisa in morebitnega pobota višji od koristi, ki jo pobot prinese. H gospodarnosti uporabe zakona prispeva tudi določba o presečnem dnevu. Nova določitev roka za vpis obveznosti v sistem obveznega večstranskega pobota olajšuje poslovanje računovodskih servisov, ki glede na prakso navadno opravljajo vpise za posamezne dolžnike.

Načelo teka plačilnega roka od dneva prejema računa: predlog zakona primarno uvaja pravilo, da plačilni rok začne teči z dnem prejema računa. S tem se zakon usklajuje z utečeno poslovno prakso.

Načelo pravne varnosti: predlog zakona jasno določa organ, ki je pristojen za nadzor nad izpolnjevanjem dolžnosti vpisa obveznosti v sistem obveznega večstranskega pobota.

Načelo konkurenčnosti: predlog zakona ureja vprašanje uporabe ZPreZP v razmerjih z mednarodnim elementom tako, da se zagotovi čim višja konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Izvršnica

~~Bistvo iz~~ Izvršnice je listina, ki, da abstraktnost izvršnične zaveze ob spoštovanju obličnostnih kritev in ob vzpostavitvi domnev, da izvršnica vsebuje nepreklicno pooblastilo:

- podpisnika (to je dolžnika) banki, da izvršnico plača iz sredstev na računu dolžnika, in
- imetniku (to je upniku) izvršnice, da se poplača iz sredstev na računu dolžnika.

~~omogoča poplačilo brez sodnega nadzora upravičenosti. Tako se sledi načelu najprej plačaj in se nato pravdaj. Z navedenim se želi zmanjšati plačilna nedisciplina in želijo zaščititi dolžniki.~~

Zaveza iz izvršnice ~~kot abstraktnega vrednostnega papirja~~ je strožja od menične zaveze, saj s izdajo izvršnice dolžnik soglaša, da:

- lahko upnik zahteva izpolnitev obveznosti iz izvršnice v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na kateremkoli dolžnikovem računu pri katerem koli ponudniku plačilnih storitev;
- ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, onemogoči dolžniku razpolaganje z njegovimi denarnimi sredstvi, dokler izvršnica ni plačana.

~~slednja namreč ni abstraktna v razmerju do dolžnika (trasat), temveč le v razmerju do akceptanta (trasanta, ki je izdal menico) ali indosatarja. Iz navedenega izhaja, da lahko trasat (dolžnik) v postopku izvršbe uveljavlja tudi ugovore iz osnovnega razmerja, kar lahko upočasni izvršbo, razen če gre za izvršbo na podlagi priložene menice v gospodarskih zadevah. V tem primeru se upnik lahko poplača iz sredstev na dolžnikovem računu pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi (150. člen ZIZ). Namen izvršnice je predvsem pospešiti poplačilo dolgov.~~

Res v skladu z Zakonom o plačilnih storitvah in sistemih velja, da tudi domicilirana menica vsebuje v ~~prejšnjem prvem~~ odstavku navedeni pooblastili, a se izvršnica vendarle pomembno razlikuje od nje. V zvezi s poplačilom iz domicilirane menice ni dolžnost banke, da menico zadrži in jo plača, ko sredstva prispejo na dolžnikov račun. Navedeno zaradi zaščite upnika vpeljuje izvršnica.

~~Ker je izvršnica abstraktni vrednostni papir, so njeni učinki blizu neposredno izvršljivemu notarskemu zapisu. A večja prilagojenost izvršnice elektronskemu poslovanju in avtomatizem poplačila zagotavlja večjo in stroškovno ugodnejšo varnost upniku. Res pa je, da se z navedenim zaostri položaj dolžnika. Da bo dolžnik vseeno užival primerno raven varnosti in zaščite pred zlorabami izvršnice, predlog zakona določa, da izvršnica nima pravnih učinkov, če ni vpisana v register pri AJPES-u.~~

Ker izvršnica vsebuje strogo zavezo dolžnika, zakon določa, da izvršnico lahko izdajo le gospodarski subjekti in javni organi. Oboji morajo pri Pri opravljanju gospodarske svoje dejavnosti ~~morajo namreč~~ delovati kot dober gospodarstvenik, torej s stopnjo skrbnosti, ki omogoča oziroma zahteva ustrezno znanje za presojo tveganj, povezanih z izdajo izvršnice.

Izvršnica omogoča le poplačilo iz sredstev na računih dolžnika pri ponudnikih plačilnih storitev, s katerimi dolžnik lahko razpolaga. Upnik se tako npr. ne more poplačati iz sredstev na računih, ki so bili blokirani zaradi izvršbe. Tako določbe o izvršnici ne posegajo v postopek izvršbe.

Ker bo predlog zakona veljal le v Republiki Sloveniji, izvršnica ne bo zajela dolžnikovih računov, ki jih vodijo tuji ponudniki plačilnih storitev.

Ker je izvršnica tudi izvršilni naslov, so njeni učinki blizu tudi neposredno izvršljivemu notarskemu zapisu. A večja prilagojenost izvršnice elektronskemu poslovanju in avtomatizem poplačila zagotavljata večjo in stroškovno ugodnejšo varnost upniku. Res pa je, da se z navedenim močno zaostri položaj dolžnika.

Natančneje so vsebina in načela izvršnice razloženi pri obrazložitvi člena, ki ureja posamezen del izvršnice.

2.3.2 Plačilni rok:

Predlog zakona temelji na določbah direktive 2011/7/EU. Tako se odpravlja dosedanja ureditev, ki je prepovedovala plačilne roke, daljše od 120 dni.

2.3.3 Tehnične dopolnitve veljavnega ZPreZP

Presečni dan

ZPreZP določa, da je treba vpisati v pobot obveznost, s katero je dolžnik v zamudi, dan pred obveznim pobotom. Predlog zakona določa, da se v pobot vpišejo obveznosti, ki so zapadle v mesecu pred mesecem pobota. S tem se uskladi vpisovanje obveznosti v pobot z računovodskimi načeli glede knjiženja poslovnih dogodkov.

Minimalni znesek

ZPreZP ne omejuje najnižjega zneska, ki mora biti vpisan v obvezni večstranski pobot. Predlog zakona določa najnižji znesek, ki mora biti vpisan v pobot v višini 250 EUR. Z omejitvijo najmanjšega zneska se olajša administrativno breme poslovnih subjektov, saj pri zelo nizkih zneskih stroški obdelave terjatve lahko presegajo njeno vrednost.

Mednarodni element:

Predlog zakona določa, katere določbe zakona se uporabljajo v razmerjih z mednarodnim elementom, pri čemer velja, da se zakon uporablja vedno, kadar sta upnik in dolžnik vpisana v poslovni register v Republiki Sloveniji.

Določa se oprostitev dolžnosti vpisa obveznosti v pobot za obveznosti, ki:

- obstajajo med osebami, ki v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, veljajo za povezane osebe;
- jo je upnik prenesel na osebo, ki odkup terjatev opravlja v okviru svoje glavne dejavnosti;
- bo v skladu z dogovorom med upnikom in dolžnikom prenehala v mesecu po mesecu nastanka zamude.

Iz opravljenih obveznih večstranskih pobotov izhaja, da v teh primerih obvezni večstranski pobot ne dosega svojega namena, saj so to obveznosti, ki ne ogrožajo plačilne discipline.

Začetek teka roka za plačilo se veže na izdajo računa:

ZPreZP veže začetek teka roka za plačilo na trenutek dostave blaga/izvedbe storitve. Predlog zakona pa začetek teka plačilnega roka veže na trenutek prejema računa. S to spremembo se odpravljajo težave, ki so nastale v praksi, če upnik ni izdal ali želel izdati računa, s katerim bi dolжник knjižil poslovni dogodek. Predlog zakona nadalje določa subsidiarna pravila za določitev začetka teka plačilnega roka, ki se uporabijo, če je dan prejema računa sporen, če je bil račun prejet pred dnem dobave blaga ali opravljene storitve oziroma če je bil dogovorjen rok za pregled.

Vprašanje uporabe določb o obveznem pobotu za razmerja s solidarnimi dolžniki/upniki:

Predlog zakona določa, da se solidarni dolžniki medsebojno dogovorijo, kdo bo prijavil denarno obveznost v pobot, sicer vsi solidarni dolžniki kršijo zakon. Če so solidarni upniki, pa dolжник lahko prijavi svojo obveznost nasproti tistemu upniku, ki ga izbere.

Obročna plačila:

Predlog zakona v skladu z direktivo 2011/7/EU določa, da se pri obročnih plačilih zakon uporablja za vsak obrok posebej.

Določitev nadzornega organa:

Predlog zakona kot organe, pristojne za nadzor, določa Davčno upravo Republike Slovenije, Tržni inšpektorat Republike Slovenije in Carinsko upravo Republike Slovenije. Tako se upošteva mnenje Inšpekcijskega sveta, da mora biti nadzorni organ jasno določen.

Pristojnost Davčne uprave Republike Slovenije:

Črta se dosedanja pristojnost Davčne uprave republike Slovenije, da pred izvedbo pobota izvzame obveznost iz sistema obveznega večstranskega pobota. Namen navedene določbe je bil, da davčni upravi omogoči izvršbo na terjatev davčnega dolžnika, o kateri bi bila Davčna uprava Republike Slovenije obveščena, ko bi dolžnikov dolжник vnesel svojo obveznost v sistem obveznega večstranskega pobota.

S predlogom zakona se upravljavcu obveznega večstranskega pobota nalaga, da Davčni upravi Republike Slovenije pošlje podatke o obveznostih dolžnikov do posameznih upnikov, ki niso bile pobotane. Cilj uspešne davčne izterjave se tako uresničuje z določitvijo dolžnosti upravljavca sistema obveznega večstranskega pobota, da Davčni upravi Republike Slovenije pošlje podatke o nepobotanih obveznostih. Navedene podatke lahko Davčna uprava Republike Slovenije uporabi za izdajo sklepov o izvršbi na denarno terjatev dolžnika.

2.4 Predlogi za zmanjšanje plačilne nediscipline, ki niso bili upoštevani:**2.4.1 Uvedba »akceptnega naloga«:**

Kot eden od predlogov za rešitev plačilne nediscipline se pojavlja predlog uvedbe »akceptnega naloga«. Akceptni nalog je bil instrument, ki ga je zadnji poznal Zakon o Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje (ZAPPNI). V 38. členu je določal, da: »Dolжник za zavarovanje plačil vroči upniku nalog za prenos z vpisanim datumom dospelosti (akceptni nalog)«.

Ekonomska vloga acceptnega naloga izhaja iz dejstev:

- da do 11. 9. 2001 banke niso smele opravljati plačilnega prometa za pravne osebe v Republiki Sloveniji. Potekal je prek Agencije za plačilni promet, pri kateri so imele pravne osebe tudi odprte račune. Plačilni promet se je na banke dokončno prenesel 30. 6. 2002;
- da je Agencija plačilni promet opravljala na podlagi javnega pooblastila in je imela tudi določena oblastna pooblastila.

Agencija za plačilni promet je bila neke vrste osrednje vozlišče vseh plačilnih nalogov.

Akceptni nalog je bil pravno naročilo upniku (prevzemniku naročila), da za dajatelja akceptnega naloga (naročitelja) predloži akceptni nalog Agenciji za plačilni promet v izvedbo, in sicer zato, da bi prevzemnik naročila lahko dosegel izpolnitev neke svoje terjatve od naročitelja.³

Učinkovitost akceptnega naloga sta zagotavljala 36. in 37. člen ZAPPNI. Agenciji sta kot nosilcu javnega pooblastila določala vrstni red plačila dolžnikovih obveznosti. Prednostno so se poplačali prispevki, plače (...). Preostala plačila, torej tudi plačila na podlagi akceptnih nalogov, so si sledila po vrstnem redu prejetih nalogov za plačilo. Agencija je torej kot osrednje vozlišče in na podlagi javnega pooblastila mimo volje imetnika računa določala vrstni red poplačila nalogov.

Plačilni promet, kot ga ureja ZPlaSS, opravljanje plačilnih transakcij opredeli kot civilno pravno razmerje (mandat med banko in komitentom), brez elementov javnega pooblastila. Banka in imetnik računa nista en drugemu nadrejena ali podrejena. Njun odnos je vzpostavljen na podlagi pogodbe, ki jo podpišeta kot enakovredni stranki, in ne na podlagi zakonske odločbe. Banka tako lahko transakcijo izvede le, če jo za izvedbo (s točno določenega računa) pooblasti dajatelj naloga. Banka nima pregleda nad vsemi računi dolžnika, saj ima le ta lahko več računov pri večjih (tudi tujih) bankah.

Predlog izvršnice sicer vsebuje nekatere elemente plačilnega naloga.

2.4.2. Krepitev menice:

a) Lastno menico bi lahko okrepili, če bi določili abstraktnost menične obveznosti do temeljnega pravnega razmerja. Navedeno je po mnenju pravne teorije neprimerno, saj so v pravu abstraktni instrumenti redki zaradi varstva dolžnika. Med abstraktne zaveze spadata bančna garancija, saj velja, da je banka sposobna oceniti povezana tveganja, in neposredno izvršljiv notarski zapis, v katerem je z najstrožjo obličnostjo poudarjena dolžnost notarja, da stranko opozori na pravne posledice neposredne izvršljivosti.⁴

b) Menici se podeli status izvršilnega naslova: menica nima narave izvršilnega naslova. Ima pa naravo verodostojne listine. Menica že danes uživa poseben položaj v izvršbi. Od uveljavitve ZIZ-H dalje je v postopku izvršbe na podlagi priložene menice (41. a člen ZIZ) mogoče doseči rubež sredstev pri organizacijah za plačilni promet in poplačilo še pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi (toda le če je menica kot verodostojna listina priložena predlogu za izvršbo in ko bi ob ugovoru veljala pravila postopka v gospodarskih sporih).

³ Primerjaj: sodbo III Ips 70/92.

⁴ M. Juhart, Menica kot instrument zavarovanja plačil, Podjetje in delo.

Tudi sicer lahko menica sledeč pravni teoriji deluje kot izvršilni naslov. Zakon o menici namreč v 86. členu določa, da se lahko imetnik menice poplača iz zastavljene premične stvari ali terjatve, ki jo je prejel zaradi zavarovanja menične terjatve s pisno izjavo, ne da bi vložil tožbo zoper zastavitelja.⁵

Glede na navedeno predlagatelj ocenjuje, da je menična ureditev ustrezna. Nekatere težave pa odpravlja izvršnica.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sprejetje zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sprejetje zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva. Za izvajanje zakona tudi ni treba zagotoviti sredstev v proračunu.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Ureditev na ravni EU

Predlog zakona v delu, ki ureja plačilne roke, nepravilčen pogodbeni dogovor in povrnitev stroškov izterjave upošteva direktivo 2011/7/EU. Preostala vsebina zakona, to so določbe o:

- prostovoljnem in obveznem večstranskem pobotu,
- registru menic, protestiranih zaradi neplačila, in
- izvršnici,

ne prenaša pravnih aktov Evropske unije.

Ker rok za prenos direktive 2011/7/EU poteče leta 2013, določb zakonov držav članic, ki bi prenašale direktivo 2011/7/EU, še ni bilo mogoče najti.

5.2 Drugi pravni sistemi

5.2.1 Plačilni roki:

V zvezi z določitvijo plačilnih rokov velja, da države članice Evropske unije večinoma ne določajo omejitev dolžine plačilnega roka, vendar so tudi izjeme.

Francoski *Code de Commerce* v šestem odstavku 441. člena⁶ določa, da:

- mora biti obveznost poravnana v 30 dneh po dnevu prejema blaga ali izvedbe storitve, če ni dogovorjeno drugače;

⁵ Tomaž Keresteš, Menica v izvršbi, Podjetje in delo, 2010, št. 7, str. 1154.

⁶ Dosegljivo na:

http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=FB5413482844BC54050019048BB88362.tpdjo04v_1?iDSectionTA=LEGISCTA000006146075&cidTexte=LEGITEXT000005634379&dateTexte=20110823

(23.8.2011)

- plačilni rok ne sme preseči niti 45 dni, šteto od konca meseca, v katerem je bil račun izdan, niti 60 dni od dneva prejema računa;
- pri nekaterih prevoznih pogodbah znaša najdaljši dovoljeni plačilni rok 30 dni.

5.2.2 Obvezni večstranski pobot:

Ker obvezni večstranski pobot v pravu držav članic EU oziroma drugih držav ni urejen, primerjalni pregled ni mogoč. Sam pregled določb, ki urejajo običajen pobot, ni smiselno, saj kakor je bilo že navedeno, obvezni večstranski pobot ni tak, da bi ustrezal pravni naravi običajnega dvostranskega pobota.

5.2.3 Izvršnica:

a) Republika Hrvaška:

Republika Hrvaška v Ovršnem zakonu (Narodne novine št. 139/10, 125/11, 150/11, 154/11 in 12/12) vpeljuje zadolžnico (hr.: *zadužnica*). Zadolžnica ima, če upnik predlaga poplačilo iz sredstev dolžnika pri ponudniku plačilnih storitev, naravo pravnomočnega sklepa o izvršbi (prvi odstavek 125. člena Ovršnega zakona), če pa upnik predlaga izvršbo na drugem premoženju dolžnika, naravo izvršilnega naslova (sedmi odstavek 125. člena Ovršnega zakona).

Zadolžnica je listina, na kateri je dolžnikov podpis overjen in s katero soglaša, da se za poplačilo denarne terjatve upnika zarubijo denarna sredstva na vseh (ali nekaterih) njegovih računih pri organizacijah za plačilni promet ter da se sredstva s teh računov prenesejo na upnikov račun za poplačilo. Zadolžnica se izda zgolj v enem izvodu. Zadolžnica je prenosljiva. Zadolžnico lahko izdajo tudi fizične osebe.

Upnik, ki želi, da je dolg iz zadolžnice plačan, pošlje zadolžnico Finančni agenciji.⁷ Ta vodi neke vrste enotni evidenčni račun, ki omogoča spremljanje vseh transakcijskih računov upnika v Republiki Hrvaški. Agencija zahteva od banke, pri kateri ima dolžnik na razpolago dovolj sredstev, da sredstva s posameznega dolžnikovega računa prenese na račun upnika.

V Republiki Hrvaški je Finančna agencija že sicer del sistema izvršbe in izvede izvršbo na denarnih sredstvih pri bankah (118. člen Ovršnega zakona). V Republiki Sloveniji podobno telo, ki bi imelo nadzor nad vsemi računi posameznika, ni vzpostavljeno.

b) Države Evropske unije:

Pri pregledu ureditev držav članic Evropske unije nismo našli instituta, ki bi, tako kot je predvideno za izvršnico, omogočal poplačilo pred sodno rešitvijo morebitnega spora.

6 DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice:

- v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov: ni posledic;
- pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov: ni posledic.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike:

⁷ <http://www.fina.hr/Default.aspx>

Ni posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Pričakuje se, da bo predlog zakona ugodno vplival na gospodarstvo. Zagotavlja se namreč gospodarnost uporabe predloga zakona, saj predlog zakona želi zmanjšati nepotrebna bremena za naslovnike. Predlog zakona prav tako povečuje pravno varnost, saj jasno določa, kateri organ je pristojen za nadzor nad spoštovanjem ZPreZP.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju:

Ni posledic.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja:

Ni posledic.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa: /

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni posledic.

Z A K O N
O PREPREČEVANJU ZAMUD PRI PLAČILIH (ZPreZP-1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(predmet zakona)

Ta zakon ureja ukrepe za odpravo plačilne nediscipline.

2. člen

(prenos direktiv Evropske unije)

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2011/7/EU z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L št. 48 z dne 23. februarja 2011, str. 1).

3. člen

(uporaba zakona)

(1) Določbe tega zakona, ki določajo plačilne roke in dolžnost vnosa denarne obveznosti v obvezni večstranski pobot, se uporabljajo za pogodbe, ki so sklenjene med gospodarskimi subjekti ali med gospodarskimi subjekti in javnimi organi, kadar mora ena stranka dobaviti blago ali opraviti storitev (v nadaljnjem besedilu: upnik), druga stranka pa izpolniti denarno obveznost (v nadaljnjem besedilu: dolžnik).

(2) Ta zakon se ne uporablja, če je bil nad dolžnikom začet postopek zaradi insolventnosti v skladu z zakonom, ki ureja postopke zaradi insolventnosti.

4. člen

(uporaba zakona v razmerjih z mednarodnim elementom)

(1) Drugo podpoglavje IV. poglavja tega zakona se ne uporablja v razmerjih z mednarodnim elementom.

(2) Za razmerje z mednarodnim elementom se po tem zakonu šteje tisto razmerje, ki ga kot tako določa zakon, ki ureja mednarodno zasebno pravo in postopek.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se ta zakon uporablja vedno, kadar sta upnik in dolžnik vpisana v poslovni register v Republiki Sloveniji.

(4) Določbe V. poglavja tega zakona se v razmerjih z mednarodnim elementom uporabljajo izključno glede menic, kjer se protest menice zaradi neplačila opravi v Republiki Sloveniji zoper meničnega zavezanca, ki je vpisan v Poslovni register Republike Slovenije.

5. člen

(uporaba tega zakona za Banko Slovenije)

Ta zakon se ne uporablja za Banko Slovenije, ko deluje v okviru izključnih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja Banko Slovenije, ali z drugimi zakoni ali predpisi Evropske unije, ki določajo izključne pristojnosti Banke Slovenije in pristojnosti Banke Slovenije kot sestavnega dela evropskega sistema centralnih bank.

6. člen

(gospodarski subjekti in javni organi)

(1) Gospodarski subjekti po tem zakonu so:

- gospodarske družbe,
- samostojni podjetniki posamezniki ali samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: podjetnik) in
- druge pravne in fizične osebe, ki so vpisane v Poslovni register Slovenije in gre za pogodbe, ki so v zvezi s tako dejavnostjo.

~~_(1) Gospodarski subjekti po tem zakonu so gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki ali samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: podjetnik) in druge pravne in fizične osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost, ter druge pravne osebe, kadar se v skladu s predpisom občasno ali ob svoji pretežni dejavnosti ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo, če gre za pogodbe, ki so v zvezi s tako pridobitno dejavnostjo.~~

(2) Javni organ po tem zakonu je:

- Republika Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost,
- javni sklad, javna agencija, javni zavod,
- javni gospodarski zavod in
- druga javna oseba.

(3) Druga javna oseba po tem zakonu je pravna oseba, ustanovljena za opravljanje dejavnosti, ki je v splošnem interesu in je industrijske ali poslovne narave, in:

- je Republika Slovenija, samoupravna lokalna skupnost ali druga oseba javnega prava imetnica več kot 50 odstotkov delnic oziroma več kot 50-odstotnega poslovnega deleža te pravne osebe ali
- opravlja Republika Slovenija, samoupravna lokalna skupnost oziroma druga oseba javnega prava nadzor nad poslovanjem te pravne osebe ali
- ima Republika Slovenija, samoupravna lokalna skupnost oziroma druga oseba javnega prava pravico imenovati ali odpoklicati več kot polovico članov organov vodenja in nadzora te pravne osebe.

7. člen

(denarna obveznost in obročna plačila)

(1) Denarna obveznost je sestavljena iz glavnice v višini, ki je bila dogovorjena in bi morala biti plačana v pogodbenem ali zakonsko določenem roku, in vseh davkov in drugih obveznih dajatev, navedenih v računu ali drugi enakovredni listini, ki v skladu s poslovno prakso pomeni zahtevek za plačilo (v nadaljnjem besedilu: račun).

(2) Če se pogodbene stranke dogovorijo za obročno odplačevanje denarnih obveznosti, se določbe tega zakona uporabljajo za vsak obrok posebej.

8. člen

(ponudnik plačilnih storitev)

Ponudnik plačilnih storitev je oseba, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja plačilne storitve, opravlja plačilne storitve.

9. člen

(očitno nepravilen pogodbeni dogovor)

(1) Očitno nepravilen pogodbeni dogovor je dogovor, ki očitno nepravilno do upnika določa rok plačila ali višino zamudnih obresti ali povrnitev stroškov izterjave.

(2) Velja neizpodbojna domneva, da je očitno nepravilen dogovor o:

- izključitvi nadomestila za stroške izterjave,
- izključitvi plačila zamudnih obresti,
- plačilnem roku, daljšem od 60 dni, če je dolžnik gospodarski subjekt in rok ni določen v pisni obliki, ali
- plačilnem roku, daljšem od 30 dni, če je dolžnik javni organ.

(3) Pri presoji, ali je pogodbeni dogovor, za katerega ne velja domneva iz prejšnjega odstavka, očitno nepravilen, se upoštevajo vse okoliščine konkretnega primera, zlasti pa:

- odstopanje pogodbenega dogovora od dobrih poslovnih običajev,
- načelo vestnosti in poštenja, načelo prepovedi zlorabe pravic in druga načela civilnega prava,
- narava blaga ali storitve in
- obstoj objektivnih razlogov za odstopanje od določb tega zakona.

(4) Očitno nepravilen pogodbeni dogovor je ničen.

(5) Pravni interes za vložitev tožbe, s katero se zahteva ugotovitev ničnosti očitno nepravilnega pogodbenega dogovora, imajo tudi:

- gospodarsko interesno združenje, ustanovljeno v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe,
- samostojna strokovno poslovna organizacija in
- druga organizacija, ki je pravna oseba, ustanovljena za varovanje pravic in interesov svojih članov, če je od njene ustanovitve do trenutka vložitve tožbe že poteklo najmanj eno leto, in ki dejansko deluje.

II. DOLOČITEV PLAČILNEGA ROKA IN TRENUTEK NASTOPA ZAMUDE

10. člen

(plačilni rok)

(1) Plačilni rok med gospodarskimi subjekti ne sme biti daljši od:

- 60 dni od dneva prejema računa,
- 60 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če je dan prejema računa sporen,
- 60 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če je dolžnik prejel račun, preden je prejel blago ali je bila storitev opravljena, ali
- 60 dni od dneva pregleda blaga ali storitve, če je dogovorjen ali zakonsko predpisan pregled blaga ali storitve ter je dolžnik prejel račun pred dnevom pregleda.

(2) Izjemoma je dogovorjeni rok za plačilo lahko daljši od 60 dni, če je dolžina roka dogovorjena pisno in če tak rok ne pomeni dogovora iz prejšnjega člena.

11. člen

(plačilni rok, kadar je dolžnik javni organ)

(1) Če je dolžnik javni organ in drug zakon ne določa drugače, plačilni rok ne sme biti daljši od:

- 30 dni od dneva prejema računa,
- 30 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če je dan prejema računa sporen,
- 30 dni od dneva prejema blaga ali opravljene storitve, če je dolžnik prejel račun, preden je prejel blago ali je bila storitev opravljena, ali
- 30 dni od dneva pregleda blaga ali storitve, če je dogovorjen ali zakonsko predpisan pregled blaga ali storitve ter je dolžnik prejel račun pred dnevom pregleda.

(2) Rok, v katerem mora dolžnik, ki je javni organ, pregledati blago iz tretje alineje prejšnjega odstavka, ne sme biti daljši od 30 dni. Pogodbeni stranki se lahko pisno dogovorita, da je rok za pregled blaga ali storitve daljši od 30 dni, če tak rok ne pomeni očitno nepravilnega pogodbenega dogovora.

(3) Če je dolžnik javni organ, mora biti daljši rok pregleda blaga iz prejšnjega odstavka opredeljen že v razpisni dokumentaciji.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za določitev plačilnih rokov za dolžnike, ki so javni organi in za katere plačilne roke določa zakon o izvrševanju proračuna, uporablja zakon o izvrševanju proračuna.

12. člen

(določitev plačilnega roka, če ni dogovorjen)

(1) Če rok plačila obveznosti dolžnika ni dogovorjen, mora dolžnik svojo denarno obveznost izpolniti v 30 dneh od dneva, ko je prejel račun.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek mora dolžnik svojo obveznost izpolniti:

- v 30 dneh od dneva, ko je dolžnik prejel blago ali je bila opravljena storitev, če je dan prejema računa sporen,
- v 30 dneh po prejemu blaga ali opravi storitve, če je dolžnik prejel račun, preden je prejel blago ali je bila opravljena storitev, ali
- v 30 dneh od dneva pregleda blaga ali storitve, če je dogovorjen ali zakonsko predpisan pregled blaga ali storitve ter je dolžnik prejel račun pred dnevom pregleda.

(3) Rok, v katerem mora dolžnik opraviti pregled blaga iz tretje alineje prejšnjega odstavka, ne sme biti daljši od 30 dni. Pogodbeni stranki se lahko pisno dogovorita, da je rok za pregled blaga ali storitve daljši od 30 dni, če ne pomeni očitno nepravičnega pogodbenega dogovora.

(4) Če je dolžnik javni organ, mora biti daljši rok pregleda blaga iz prejšnjega odstavka opredeljen že v razpisni dokumentaciji.

13. člen

(nastop zamude)

Dolžnik pride v zamudo v skladu s pravili zakona, ki ureja obligacijska razmerja.

III. POSLEDICE ZAMUDE

14. člen

(uporaba zakona, ki ureja obligacijska razmerja)

Za posledice nastopa zamude se uporablja zakon, ki ureja obligacijska razmerja.

15. člen

(višina zamudnih obresti, če je dolžnik javni organ)

Ne glede na prejšnji člen se upnik in dolžnik, ki je javni organ, ne moreta dogovoriti, da je obrestna mera zamudnih obresti nižja od obrestne mere zamudnih obresti, določene z zakonom, ki določa predpisano višino zamudnih obresti.

16. člen

(povrnitev stroškov izterjave)

| (1) Če je dolžnik v zamudi, je upnik ~~brez predhodnega opomina~~ za vsako terjatev od dolžnika upravičen zahtevati plačilo nadomestila stroškov izterjave.

(2) Stroški izterjave iz prejšnjega odstavka znašajo 40 eurov.

(3) Določbi prvega in drugega odstavka tega člena ne omejujeta ali izključujeta pravice do povračila stroškov, ki ga je upnik upravičen zahtevati v skladu s pogodbo ali drugimi predpisi.

(4) Stroški izterjave se ne štejejo med izvršilne stroške, kot jih določa zakon, ki ureja postopek izvršbe.

(5) Pravica upnika iz prvega odstavka tega člena zastara v treh letih od dneva nastanka zamude.

IV. VEČSTRANSKI POBOT

1. Večstranski pobot in ureditev delovanja sistemov večstranskega pobota

17. člen

(večstranski pobot)

(1) Večstranski pobot je način prenehanja neposredno in posredno vzajemnih denarnih obveznosti.

(2) Večstranski pobot se izvaja na podlagi pogodbe o opravljanju večstranskega pobota. ~~(4) Večstranski pobot je način sočasnega prenehanja vsaj treh denarnih obveznosti nevzajemnih dolžnikov, ki tvorijo pobotno verigo.~~

~~(2) Pobotna veriga je zaporedje dolžnikov, katerih nevzajemne denarne obveznosti se medsebojno pobotajo.~~

~~(3) Večstranski pobot se izvaja na podlagi pogodbe o opravljanju večstranskega pobota.~~

18. člen

(prenehanje obveznosti)

Denarne obveznosti dolžnikov, ki prenehajo z večstranskim pobotom, prenehajo v trenutku izvedbe večstranskega pobota. ~~(1) Denarne obveznosti dolžnikov, ki sestavljajo pobotno verigo, prenehajo na dan izvedbe večstranskega pobota.~~

~~(2) Denarne obveznosti dolžnikov, ki so del pobotne verige, v katero je vključena neobstoječa obveznost ali obveznost, ki ne more biti poravnana z večstranskim pobotom, ne prenehajo.~~

19. člen

(pogodba o opravljanju večstranskega pobota)

(1) Pogodba o opravljanju večstranskega pobota je pogodba, ki jo upravljavci sistema večstranskega pobota sklenejo z dolžnikom, ki želi svojo obveznost vnesti v sistem večstranskega pobota.

(2) S pogodbo o opravljanju večstranskega pobota se upravljavci zavežejo, da bodo v skladu s tem zakonom izvedli večstranski pobot, dolžnik pa, da bo za uspešno izveden večstranski pobot plačal dogovorjeno nadomestilo.

(3) Če v pogodbi o opravljanju večstranskega pobota ni navedeno, da je sklenjena le za posamezen krog večstranskega pobota, velja do odpovedi.

20. člen

(prijava nedospelih denarnih obveznosti)

V večstranski pobot se lahko prijavi tudi nedospela denarna obveznost, če se upnik in dolžnik o tem pisno dogovorita.

21. člen

(ureditev razmerij med upnikom in dolžnikom)

(1) Po izvedenem krogu večstranskega pobota posredujejo upravljavci večstranskega pobota vsakemu udeležencu izvedenega kroga večstranskega pobota poročilo o rezultatih.

(2) Poročilo o rezultatih vsebuje najmanj navedbo skupnega zneska vseh obveznosti, ki so bile pobotane do posameznega upnika.

(3) Poročilo o rezultatih je podlaga za ureditev medsebojnih razmerij med upnikom in dolžnikom pri izkazovanju obveznosti in terjatev v poslovnih knjigah.

(4) Poročilo o rezultatih je lahko posredovano v elektronski obliki.

22. člen

(načela delovanja sistema večstranskega pobota)

Upravljavci sistemov večstranskega pobota morajo zagotoviti:

- da sistemi zagotavljajo varno, popolno in pravočasno izpeljavo večstranskega pobota,
- da udeleženci v postopku večstranskega pobota pravočasno pridobijo poročilo o opravljenem večstranskem pobotu,
- elektronsko hrambo dokazil o opravljenih večstranskih pobotih,
- enakovreden položaj vseh udeležencev večstranskega pobota,
- neprekinjeno delovanje sistemov in
- varovanje poslovnih skrivnosti udeležencev v postopku večstranskega pobota.

23. člen

(pravila sistema za večstranski pobot)

(1) Upravitelji sistemov večstranskega pobota sprejmejo v skladu z načeli delovanja sistema večstranskega pobota iz prejšnjega člena splošna pravila sistemov večstranskega pobota, s katerimi določijo:

- postopek prijave denarne obveznosti v sistem večstranskega pobota,
- cene storitev,
- urnik sistema večstranskega pobota,
- način, popravo in preklic vnosa in
- obdelavo podatkov v sistemu.

(2) Splošna pravila sistema večstranskega pobota upravitelji sistemov večstranskega pobota objavijo na svoji spletni strani.

24. člen

(pravilnost vnosov in odgovornost dolžnika)

(1) Za pravilnost vnosov v sistem večstranskega pobota ter obstoj prijavljenih denarnih obveznosti, odpravo napak v vnesenih prijavah in škodo, ki nastane zaradi nepravilnosti predloženih podatkov, je odgovoren dolžnik.

(2) Upravitelji sistemov večstranskega pobota ne popravljajo rezultatov večstranskega pobota, ki so posledica nepravilnih podatkov v dolžnikovi prijavi denarne obveznosti v večstransko pobotanje.

(3) Upravitelji sistemov večstranskega pobota so odgovorni za škodo, ki nastane zaradi nepravilne obdelave podatkov o denarnih obveznostih iz dolžnikove prijave v sistem večstranskega pobota ali zaradi nespoštovanja pravil iz prejšnjega člena.

25. člen

(pošiljanje podatkov za izvršilne postopke)

Upravitelji:

- upniku, ki je imetnik izvršilnega naslova v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo, če ta izvršilni naslov dokazuje upnikovo denarno terjatev do dolžnika,

- sodišču in drugim organom, ki opravljajo dejanja v postopku izvršbe, prisilne likvidacije ali stečaja banke ali v drugem podobnem postopku,

na njegovo zahtevo pošljejo podatke o dolžnikih, ki so v večstranski pobot prijavi denarne obveznosti do upnikovega dolžnika.

2. Obvezni večstranski pobot

26. člen

(obvezni večstranski pobot)

- (1) Obvezni večstranski pobot se izvede v javnem interesu.
- (2) Namen obveznega večstranskega pobota je zmanjšanje medsebojne zadolženosti gospodarskih subjektov.

27. člen

(uporaba določb prejšnjega podpoglavja)

Za obvezen večstranski pobot se uporabljajo določbe prejšnjega podpoglavja razen drugega odstavka ~~1717.~~ člena ter ~~1919.~~ in ~~2020.~~ člena.

Formatted: Not Highlight

f

~~28. člen~~

~~(izbira upravljavca obveznega večstranskega pobota)~~

- ~~(1) Vlada Republike Slovenije izbere upravljavca obveznega večstranskega pobota v skladu z zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.~~
- ~~(2) Pogodba o javno-zasebnem partnerstvu se sklene za 6 let.~~
- ~~(3) Upravljavec zagotavlja obvezni večstranski pobot denarnih obveznosti enkrat mesečno.~~

~~ALI~~

~~29.28.~~ člen

Formatted: Bullets and Numbering

(upravljavec obveznega večstranskega pobota)

- (1) Upravljavec obveznega večstranskega pobota je AJPES.
- (2) Upravljavec lahko hkrati z obveznim večstranskim pobotom izvede tudi večstranski pobot ~~na podlagi pogodbe iz 19. člena tega zakona.~~
- (3) Upravljavec zagotavlja obvezni večstranski pobot denarnih obveznosti enkrat mesečno.

~~30.29.~~ člen

Formatted: Bullets and Numbering

(presežek prihodkov upravljavca)

(1) Pri odločanju o uporabi presežka prihodkov nad odhodki in o pokrivanju presežka odhodkov nad prihodki v skladu s 27. členom Sklepa o ustanovitvi Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Uradni list RS, št. 53/2002, 87/2002 in 16/2007) Vlada Republike Slovenije podeli soglasje samo, če se ves presežek prihodkov nad odhodki upravljavca, ki je bil realiziran z izvajanjem obveznega večstranskega pobota, uporabi za vplačilo v proračun Republike Slovenije.

(2) Pri podelitvi soglasja iz prejšnjega člena Vlada Republike Slovenije upošteva tudi, kolikšen del je upravljavec realiziral z izvajanjem pogodbenega večstranskega pobota.

~~34.30.~~ člen

Formatted: Bullets and Numbering

(tarifa upravljavca in pravila sistema za obvezen večstranski pobot)

(1) Upravljavec sprejme tarifo in pravila sistema za obvezen večstranski pobot.

(2) Upravljavec mora k tarifi in pravilom pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.

(3) Upravljavec objavi tarifo in pravila v Uradnem listu Republike Slovenije in na svojih javnih spletnih straneh.

(4) Tarifa in pravila upravljavca začnejo veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, ~~razen če upravljavec v posameznem primeru iz resnih razlogov določi krajši rok.~~

~~32.31.~~ člen

Formatted: Bullets and Numbering

(dolžnost prijave denarne obveznosti v večstranski pobot)

(1) Po nastanku zamude mora dolžnik denarno obveznost elektronsko prijaviti v prvi krog obveznega večstranskega pobota pri upravljavcu sistema obveznega večstranskega pobota (v nadaljnjem besedilu: upravljavec), ki sledi mesecu nastanka zamude. Prijava se šteje za opravljeno, če je sprejeta v sistem v trenutku, ko upravljavec zapre vnos za posamezni krog pobota.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, dolžnik ni dolžan v obvezni večstranski pobot prijaviti denarne obveznosti:

- katere plačilo je zavarovano z instrumenti za zavarovanje plačil, razen denarnih obveznosti, ki izvirajo iz menic, za katere se v 18. členu tega zakona zahteva prijava v večstranski pobot;
- ki ni višja od 250 eurov;

- ki jo dolжник dolguje gospodarski družbi, s katero je v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, v razmerju povezanosti;
- ki jo je upnik prenesel na osebo, ki odkup terjatev opravlja v okviru ali v povezavi s svoje svojo glavne glavno dejavnostidejavnostjo;
- ki bo v skladu s pisnimz dogovorom med upnikom in dolžnikom prenehala v mesecu, ki sledi mesecu nastanka zamude;
- ki bo prenehala v skladu z vnaprej dogovorjeno verižno kompenzacijo v mesecu, ki sledi mesecu nastanka zamude, in je več kot polovica udeležencev verižne kompenzacije najkasneje dan pred dnevom pobota pisno potrdila sodelovanje v tej verižni kompenzaciji;
- v zvezi s katero poteka spor pri pristojnem sodišču ali v zvezi s katero poteka izvršilni postopek.;

– če upnik svoje obveznosti ni izpolnil ali je ni izpolnil pravilno.

(3) Če obveznost iz pete ali šeste alineje prejšnjega odstavka ni prenehala na dogovorjen način, jo je potrebno prijaviti v prvi obvezni večstranski pobot, ki sledi mesecu, v katerem bi morala obveznost prenehati.

32. člen

(preverjanje prijav v obvezni večstranski pobot)

(4) Upravljaavec prek spletne informacijske rešitve na varen način omogoča upnikom preverjanje ali je prijavljenih denarnih obveznosti njihovih dolžnik prijavil obveznostov v posameznem krogu pobotaobvezni večstranski pobot.

33.(5) Preostanek dospel denarne obveznosti, ki ga dolžniku ni uspelo pobotati v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko dolžnik poravnna na druge načine, vključno s ponovno prijavo denarne obveznosti v večstranski pobot pri upravljavcih sistema večstranskega pobota.

33. člen

(solidarni upniki in solidarni dolžniki)

(1) Solidarni dolžniki se med seboj dogovorijo, kateri solidarni dolžnik bo v skladu s prejšnjim členom prijavil solidarno obveznost v obvezni večstranski pobot. Če solidarni dolžniki dolgujejo obveznost z drugim rokom izpolnitve, mora prijaviti obveznost v obvezni večstranski pobot tisti dolžnik, ki pride prvi v zamudo.

(2) Če nihče od solidarnih dolžnikov ne prijavi dolgovane obveznosti v obvezni večstranski pobot, kršijo ta zakon vsi solidarni dolžniki. Prejšnji stavek se ne uporablja za:

- solidarnega dolžnika, ki še ni v zamudi s plačilom solidarne obveznosti;
- solidarnega dolžnika, ki je solidarno odgovoren na podlagi zakona in ni stranka pravnega posla iz katerega izvira njegov solidarni dolg ter tudi ni seznanjen s tem pravnim poslom.

(3) Dolžnik lahko prijavi svojo obveznost, ki jo dolguje več upnikom, le nasproti enemu solidarnemu upniku.

35.34. člen

(prijava denarne obveznosti v obvezni večstranski pobot in dolžnosti upravljavca)

(1) Dolžnik prijavi denarno obveznost do posameznega upnika. Prijava mora vsebovati:

- davčno številko upnika,
- datum in številko računa,
- datum nastanka zamude,
- znesek neporavnane denarne obveznosti po računu in
- zaporedno številko prijave.

(2) S prijavo denarne obveznosti v sistem obveznega večstranskega pobota dolžnik izgubi pravico do ugovora zoper sklep o davčni izvršbi v skladu z določbo zakona, ki ureja davčni postopek, o ugovoru dolžnikovega dolžnika.

(3) Upravljavec s pomočjo spletne informacijske rešitve Davčni upravi Republike Slovenije naslednji delovni dan po zaprtju posameznega kroga pobota posreduje podatke o prijavljenih obveznostih dolžnikov v posameznem krogu pobota po posameznih upnikih, in sicer:

- davčno številko upnika,
- davčno številko dolžnika,
- datum in številko računa,
- znesek neporavnane denarne obveznosti po računu,
- datum nastanka zamude in
- zaporedno številko prijave.

(4) Upravljavec s pomočjo spletne informacijske rešitve Davčni upravi Republike Slovenije naslednji delovni dan po zaprtju posameznega kroga pobota posreduje podatke o obveznostih, ki niso bile pobotane, razvrščene po posameznih upnikih, in sicer:

- davčno številko upnika,
- davčno številko dolžnika,
- skupni znesek prijavljenih obveznosti s strani posameznega dolžnika, po posameznih upnikih,
- skupni znesek preostanka dospele denarne obveznosti, ki ga dolžniku ni uspelo pobotati po posameznih upnikih, in
- zaporedno številko prijave.

36.35. člen

(~~obvezna dolžnost prijava prijave~~ denarne obveznosti iz menice v večstranski pobot)

(1) Menični dolžnik, ki je gospodarski subjekt ali javni organ, mora v prvi krog obveznega večstranskega pobota, ki sledi mesecu nastanka zamude, pri upravljavcu elektronsko prijaviti menično denarno obveznost, če je menica:

1. vpisana v register iz ~~36.36.~~ člena tega zakona in v 15 dneh po vpisu v register ni bila poravnana denarna obveznost iz take menice;

Formatted: Bullets and Numbering

2. izdana kot lastna menica v skladu z zakonom, ki ureja menico, in je menični dolžnik ob dospelosti ne plača ali je ne plača v celoti;
3. izdana z odredbo »brez protesta« v skladu z zakonom, ki ureja menico, in je menični dolžnik ob dospelosti ne plača ali je ne plača v celoti;
4. plačljiva v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na uporabnikovem plačilnem računu pri ponudniku plačilnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja plačilne storitve, in sredstva pri ponudniku plačilnih storitev ne zadoščajo za poravnavo menične obveznosti.

(2) Menični dolžnik iz prejšnjega odstavka je oseba, ki mora v skladu z zakonom, ki ureja menico, plačati denarno obveznost, določeno v menici.

V. REGISTER MENIC, PROTESTIRANIH ZARADI NEPLAČILA

~~37.~~36. člen

(register protestiranih menic zaradi neplačila)

(1) Register menic, protestiranih zaradi neplačila (v nadaljnjem besedilu: register), je enotna centralizirana informatizirana zbirka podatkov, v katero mora notar vpisati v skladu z zakonom, ki ureja menico, napravljene proteste menic zaradi neplačila, če so menice izdali gospodarski subjekti.

(2) Register vzpostavi in upravlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES).

~~38.~~37. člen

(vpis v register)

(1) AJPES zagotovi notarju, ki napravi protest zaradi neplačila menice, vpis v register.

(2) V registru se obdelujejo:

- davčna številka meničnega dolžnika,
- firma ali ime meničnega dolžnika ter njegov sedež ali poslovni naslov,
- matična številka meničnega dolžnika, če je pravna oseba, podjetnik ali fizična oseba, ki opravlja pridobitno dejavnost, ter je vpisana v Poslovni register Slovenije,
- datum izdaje menice, ki se vpisuje v register,
- datum in številka naprave protesta menice, ki se vpisujeta v register,
- navedba menične obveznosti, ki jo vsebuje menica, ki se vpisuje v register, in
- osebno ime notarja, ki vlaga zahtevo za vpis v register, ter njegov sedež.

(3) AJPES po uradni dolžnosti pridobi podatke iz prejšnjega odstavka iz uradnih evidenc, ki jih vodijo za to pooblaščen organi.

(4) Podatki iz drugega odstavka tega člena se v registru vodijo do dneva prvega obvestila o poplačilu menične obveznosti oziroma še dve leti od datuma napravljenega protesta, če menična obveznost ni bila poravnana. AJPES zagotovi notarju, ki je napravil protest zaradi

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

neplačila menice, opravo izbrisa iz registra na podlagi obvestila meničnega dolžnika, izdajatelja menice ali remitenta o poplačilu menične obveznosti.

(5) AJPES na način, določen v ~~3034~~ 39. členu tega zakona, sprejme tarifo o nadomestilu stroškov za vpis podatkov v register ter podrobnejša pravila o vzpostavitvi in vodenju registra ter postopku vpisov.

39.38. člen

(dostop do podatkov iz registra)

Podatki v registru so javni in brezplačno dostopni na spletni strani AJPES.

VI. IZVRŠNICA

39. člen

(pravna narava izvršnice)

(1) Izvršnica je listina, ki vsebuje izjavo dolžnika dano v skladu s tem zakonom, s katero se dolжник zaveže plačati v izvršnici določen denarni znesek.

(2) Izvršnico lahko izda le oseba, ki je gospodarski subjekt ali javni organ.

(3) Upnik lahko zahteva plačilo obveznosti iz izvršnice v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na kateremkoli dolžnikovem računu pri ponudnikih plačilnih storitev.

40. člen

(izvršnica kot izvršilni naslov)

(1) Izvršnica je izvršilni naslov v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo.

(2) Šteje se, da izvršnica vsebuje potrdilo o izvršljivosti.

41. člen

(vsebina izvršnice)

(1) Izvršnica vsebuje:

1. označbo da gre za izvršnico,

2. davčno številko ter firmo ali ime dolžnika in njegov sedež ali poslovni naslov,

3. davčno številko ter firmo ali ime upnika in njegov sedež ali poslovni naslov,

4. v eurih navedeno ter s številko in besedo zapisano ~~nepegojno~~ denarno obveznost dolžnika, če se obveznost obrestuje tudi podatke o začetku teka obresti in obrestni meri,

5. dan dospelosti obveznosti iz prejšnje točke,

6. kraj in datum izdaje izvršnice,

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

7. podatke o pogodbi oziroma drugem pravnem temelju nastanka obveznosti, in
78. notarsko ali upravno overjen podpis dolžnika iz izvršnice.

(2) Šteje se, da izvršnica vsebuje:

1. nepreklicno pooblastilo dolžnika upniku, da odredi izvršitev plačilne transakcije v breme dolžnikovih denarnih sredstev pri dolžnikovem ponudniku plačilnih storitev v skladu z izvršnico in

2. nepreklicno soglasje dolžnika vsem svojim ponudnikom plačilnih storitev, da v breme dolžnikovih denarnih sredstev izvršijo plačilno transakcijo, ki jo odredi upnik v skladu s prejšnjo točko.

42. člen

(prenos izvršnice)

Izvršnica ni prenosljiva.

43. člen

(postopek ponudnika plačilnih storitev z izvršnico)

(1) Upnik predloži izvršnico v plačilo enemu izmed dolžnikovih ponudnikov plačilnih storitev, ki so navedeni na izvršnici.

(2) Če obveznost iz izvršnice še ni dospel, vrne pPonudnik plačilnih storitev vrne izvršnico upniku, če:

- obveznost iz izvršnice še ni dospel ali
- dolžnik ni gospodarski subjekt oziroma javni organ.

44. člen

(prepoved razpolaganja s sredstvi)

(1) Ponudnik plačilnih storitev, ki mu je bila predložena izvršnica, onemogoči dolžniku razpolaganje z denarnimi sredstvi.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, ima izvršitev sklepa o izvršbi, s katerim je:

- sodišče naložilo ponudniku plačilnih storitev, da blokira dolžnikova sredstva;
- davčni organ naložil ponudniku plačilnih storitev, da zarubi dolžnikova denarna sredstva;

prednost pred izvršitvijo naloga iz izvršnice.

45. člen:

(izvršitev naloga iz izvršnice)

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Normal

Formatted: esegment_h4, Centered, Numbered + Level: 1 + Numbering Style: 1, 2, 3, ... + Start at: 1 + Alignment: Left + Aligned at: 0.63 cm + Tab after: 1.27 cm + Indent at: 1.27 cm

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Centered

~~(3) Ponudnik plačilnih storitev poravnava izvršnico predvsem iz denarnih sredstev na računu dolžnika, preko katerega dolžnik v skladu z zakonom o plačilnih storitvah opravlja plačilne storitve. Če na tem računu ni denarnih sredstev, prenese ponudnik plačilnih storitev na ta račun ustrezen znesek sredstev z drugih dolžnikovih računov, depozitov ali varčevanj, če dolžnik s temi sredstvi lahko razpolaga.~~

46. člen

(poplačilo iz sredstev v tuji valuti)

Če ima dolžnik pri ponudniku plačilnih storitev sredstva v tuji valuti, preračuna ponudnik plačilnih storitev tujo valuto v eure po svojem nakupnem tečaju na dan izvršitve plačila.

47. člen

(preverjanje obstoja denarnih sredstev in delno plačilo)

(1) Ponudnik plačilnih storitev, kateremu je upnik predložil izvršnico, enkrat dnevno preveri ali se na račun dolžnika, ki ga vodi, nahajajo sredstva in, če se sredstva nahajajo, v skladu z nalogom in soglasjem, ki ju vsebuje izvršnica, odredi izvršitev plačilne transakcije v breme dolžnikovega računa.

(2) Če denarna sredstva dolžnika pri ponudniku plačilnih storitev omogočajo le delno poravnavo obveznosti iz izvršnice, izvede ponudnik plačilnih storitev plačilno transakcijo le za tisti del naloga iz izvršnice, ki ustreza višini sredstev na dolžnikovem računu.

člen

(poplačilo iz sredstev v tuji valuti)

~~Če ima dolžnik pri ponudniku plačilnih storitev sredstva v tuji valuti, preračuna ponudnik plačilnih storitev tujo valuto v eure po svojem nakupnem tečaju na dan izvršitve plačila.~~

člen

(delno poplačilo)

~~Če denarna sredstva dolžnika pri ponudniku plačilnih storitev omogočajo le delno poplačilo obveznosti iz izvršnice, izvede ponudnik plačilnih storitev plačilno transakcijo le za tisti del naloga iz izvršnice, ki ustreza višini sredstev na dolžnikovem računu.~~

člen

(prepoved razpolaganja s sredstvi)

~~Ponudnik plačilnih storitev, ki mu je bila predložena izvršnica, onemogoči dolžniku razpolaganje z denarnimi sredstvi, dokler izvršnica ni plačana.~~

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: esegment_h4, Centered, Numbered + Level: 1 + Numbering Style: 1, 2, 3, ... + Start at: 1 + Alignment: Left + Aligned at: 0.63 cm + Tab after: 1.27 cm + Indent at: 1.27 cm

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Centered

Formatted: Bullets and Numbering

48. člen

(stroški izvrševanja naloga iz izvršnice)

(1) Če ponudnik plačilnih storitev dolžniku zaračunava posebno nadomestilo za izvajanje dejanj na podlagi izvršnice, morajo biti ta nadomestila primerna in v skladu z dejanskimi stroški, ki nastanejo ponudniku plačilnih storitev.

(2) Nadomestilo zaračunano v skladu s prejšnjim odstavkom si lahko ponudnik plačilnih storitev izplača preden poravnava obveznost iz izvršnice.

49. člen

(posredovanje izvršnice drugim ponudnikom plačilnih storitev)

(1) Če na dolžnikovem računu, ko upnik ponudniku plačilnih storitev predloži izvršnico, ni denarnih sredstev, preveri ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, v evidencah, katerih vsebino lahko uporablja, ali ima dolžnik odprte račun oziroma račune tudi pri drugem ponudniku ali ponudnikih plačilnih storitev.

(2) Če ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, ugotovi, da ima dolžnik odprt račun ali račune tudi pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, pošlje elektronsko kopijo izvršnice vsem drugim ponudnikom plačilnih storitev.

(3) Drugi ponudniki plačilnih storitev takoj prenesejo sredstva v višini zneska, na katerega se glasi izvršnica, na račun dolžnika, ki se vodi pri ponudniku plačilnih storitev, ki je poslal elektronsko kopijo izvršnice.

(4) Za druge ponudnike plačilnih storitev ravna se smiselno uporabljajo ~~po drugem in tretjem odstavku 43. člena ter 444. do 4847. člena~~ tega zakona. Pri smiselni uporabi se namesto pojma:

- »izvršnica« uporabljajo pojem »kopija izvršnice«;

- »ponudnik plačilnih storitev« uporabljajo pojem »drugi ponudnik plačilnih storitev«.

50. člen

(poplačilo dolžnika)

(1) Ponudnik plačilnih storitev, kateremu je upnik predložil zadolžnico, enkrat dnevno preveri ali se na račun dolžnika, ki ga vodi, nahajajo sredstva in, če se sredstva nahajajo, v skladu z nalogom in soglasjem, ki ju vsebuje izvršnica, odredi izvršitev plačilne transakcije v breme dolžnikovega računa.

(2) Ko ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, v celoti izvrši nalog iz izvršnice, o tem obvesti druge ponudnike plačilnih storitev, katerim je posređoval kopijo izvršnice.

51. člen

(vrnitev izvršnice upniku)

(1) Ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, Upnik lahko kadarkoli zahteva vrnitev vrne izvršniceo upniku, če upnik to zahteva od ponudnika plačilnih kateremu jo je predložil.

(2) Če je do zahteve za vrnitev izvršnice iz prejšnjega odstavka ponudnik plačilnih storitev izvedel plačilno transakcijo le za del naloga iz izvršnice, zaznamuje ponudnik plačilnih storitev delno izvedbo naloga na izvršnici.

Formatted: Bullets and Numbering

52. člen

(elektronska izvršnica)

(1) Izvršnica je lahko izdana tudi v elektronski obliki.

(2) Ne glede na 68. točko prvega odstavka 4144. člena tega zakona zadostuje, da je izvršnica, ki je izdana v elektronski obliki, podpisana le z dolžnikovim varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom.

(3) Ponudnik plačilnih storitev dejstvo iz drugega odstavka prejšnjega člena označi na elektronski izvršnici ali v ločenem elektronskem dokumentu. Označba ali nov elektronski dokument morata biti podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom.

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

Formatted: Bullets and Numbering

53. člen

(podzakonski akti)

Ministrstvo pristojno za finance s pravilnikom določi obliko obrazca izvršnice.

se izvršnica nahaja:

54. člen

(izbris izvršnice iz registra)

AJPES nemudoma izbriše izvršnico iz registra, ko prejme:

Formatted: Bullets and Numbering

— obvestilo iz 47. člena tega zakona ali

— zahtevo dolžnika za izbris, ki jiateri je priložena izjava upnika z notarsko ali upravno overjenim podpisom upnika, da dovoljuje izbris izvršnice iz registra.

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bulleted + Level: 2 +
Aligned at: 1.9 cm + Tab after: 2.54
cm + Indent at: 2.54 cm

~~52.člen~~

~~(elektronska izvršnica)~~

~~(1) Ne glede na prvi odstavek 41. člena, je izvršnica lahko izdana v elektronski obliki.~~

~~(2) Ne glede na 6. točko prvega odstavka 41. člena zadostuje, da je izvršnica, ki je izdana v elektronski obliki, podpisana le z dolžnikovim varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom.~~

~~(3) Ponudnik plačilnih storitev dejstva iz prvega odstavka 46. člena, drugega odstavka 49. člena in prvega odstavka 50. člena označi na elektronski izvršnici ali v ločenem elektronskem dokumentu. Oznakačba ali nov elektronski dokument morata biti podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom.~~

~~(4) Izbris elektronske izvršnice se lahko zahteva tudi na podlagi pisne izjave upnika, podpisane z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom.~~

Formatted: Bullets and Numbering

~~53.člen~~

~~(podzakonski akti)~~

~~Ministrstvo, pristojno za finance, s pravilnikom določi obliko obrazca izvršnice.~~

Formatted: Bullets and Numbering

VII. KODEKS RAVNANJA

~~55.54.~~ člen

(kodeks ravnanja)

(1) Interesna združenja gospodarskih subjektov lahko zaradi zagotovitve boljše plačilne discipline sprejmejo kodeks ravnanja članov.

(2) Interesna združenja gospodarskih subjektov lahko na podlagi obvestil svojih članov mesečno v sredstvih javnega obveščanja ali na svoji spletni strani objavljajo sezname hitrih plačnikov, kadar soje v kodeksih iz prejšnjega odstavka opredeljeni način obveščanja in javne objave seznama hitrih plačnikov.

Formatted: Bullets and Numbering

VIII. NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA

~~56.55.~~ člen

(nadzor)

Formatted: Bullets and Numbering

(1) Izvajanje ~~3132.~~ in ~~3535.~~ člena tega zakona nadzirajo Carinska uprava Republike Slovenije, ~~-~~ Davčna uprava Republike Slovenije in Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

(2) Nadzorni organi iz prejšnjega odstavka začnejo postopek o prekršku na podlagi upnikovega pisnega ali elektronskega predloga ali če pri opravljanju nadzora, ki ga opravljajo v skladu s svojimi pristojnostmi, ugotovijo, da obstajajo okoliščine, ki kažejo na sum, da subjekt nadzora krši ~~3132.~~ oziroma ~~3535.~~ člen tega zakona. Upnikov predlog mora vsebovati podatke, ki omogočajo identifikacijo upnika in dolžnika (davčna številka, naziv), v zvezi z v obvezni večstranski pobot nevneseo denarno obveznostjo pa datum in številko računa, datum nastanka zamude in znesek neporavnane denarne obveznosti.

(3) Organ iz prvega odstavka tega člena, ki je začel postopek nadzora v skladu s prejšnjim odstavkom, v treh delovnih dneh po začetku postopka nadzora o začetku postopka nadzora obvesti preostala dva nadzorna organa iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če sta organa, ki sta bila v skladu s prejšnjim odstavkom obveščena o začetku postopka nadzora, pred prejemom obvestila iz prejšnjega odstavka, začela postopek nadzora v zvezi s kršitvijo dolžnika, ki je predmet obvestila, s sklepom ustavita tak postopek nadzora.

(5) Če sta organa, ki sta bila v skladu s tretjim odstavkom tega člena obveščena o začetku postopka, po prejemu obvestila iz tretjega odstavka tega člena, prejela upnikov predlog iz drugega odstavka tega člena, ki se nanaša na kršitev, ki je predmet obvestila, postopka nadzora ne pričneta. Organa prav tako ne pričneta postopka nadzora, če bi v zvezi s kršitvijo, ki je predmet obvestila, morala začeti postopek nadzora po uradni dolžnosti.

~~57.56.~~ člen

(dostop do informacij)

Zaradi izvajanja nadzora v skladu s tem zakonom upravljavec zagotavlja organom nadzora vpogled v prijave posameznih dolžnikov.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

~~58.57.~~ člen

(prekrški)

(1) Z globo od 100 do 10.000 eurov se kaznuje gospodarski subjekt oziroma javni organ, ki ni organ Republike Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti, če krši dolžnost prve prijave denarne obveznosti v sistem za obvezni večstranski pobot v skladu z ~~3132.~~ ali ~~3535.~~ členom tega zakona.

(2) Z globo od 100 do 10.000 eurov se kaznuje gospodarski subjekt, ki v sistem obveznega večstranskega pobota prijavi davčno obveznost.

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

(3) Z globo od 100 do 10.000 eurov se kaznuje gospodarski subjekt oziroma javni organ, ki ni organ Republike Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti, ki v sistem večstranskega pobota prijavi obveznost, ki ne obstaja ali je bila že poravnana.

(24) Z globo od 50 do 5.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba gospodarskega subjekta ali odgovorna oseba javnega organa, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

59.58. člen

(odločanje nadzornih organov o prekršku)

Globe, predpisane s tem zakonom, se lahko v hitrem postopku izrekajo tudi v višjem znesku, kakor je najnižji predpisani znesek globe, ne smejo pa presegati najvišjih zneskov glob, ki so za prekršek predpisane po tem zakonu.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

60.59. člen

(uporaba tega zakona za obveznosti, v zvezi s katerimi že obstoji zamuda s plačilom)

(1) Ta zakon ne ureja posledic zamude s plačilom denarne obveznosti, če je zamuda nastala pred uveljavitvijo tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek mora dolжник, ki v obvezni večstranski pobot še ni prijavil svoje obveznosti, z izpolnitvijo katere je v zamudi pred uveljavitvijo tega zakona, prijaviti to obveznost v tisti obvezni večstranski pobot, ki po uveljavitvi tega zakona sledi mesecu nastanka zamude.

61.60. člen

(konvalidacija nedovoljenih plačilnih rokov)

Pogodbena določila o plačilnih rokih, ki so v nasprotju z Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 18/11; v nadaljnjem besedilu: ZPreZP), a so dovoljeni v skladu s tem zakonom, konvalidirajo.

62.61. člen

(postopki, ki tečejo)

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

(1) Prekrškovni postopki, ki se vodijo zaradi kršitve obveznosti iz ZPreZP, se končajo v skladu s tem zakonom.

(2) Postopek iz prejšnjega člena do konca vodi organ, ki ga je začel.

64. člen

64. (začetek postopka izbire upravljavca)

64. (1) Vlada Republike Slovenije začne postopek izbire upravljavca iz 28. člena tega zakona do 1. 1. 2012.

64. (2) Do konca postopka iz prejšnjega odstavka obvezni večstranski pobot vodi AJPES.

64.

64.62. člen

(izdaja predpisov in aktov)

(1) Ministrstvo, pristojno za finance, izda predpis iz 53053. člena tega zakona v 30 dneh od uveljavitve tega zakona.

(2) AJPES izda akte, potrebne za izvajanje tega zakona, v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

65.63. člen

(razveljavitev predpisov in aktov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

1. ZPreZP,
2. €Tarifa nadomestil stroškov za izvajanje obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 27/11),
3. Pravilnik o rokih, vsebini, obliki in načinu izmenjave podatkov, ki so potrebni za postopek izvzema obveznosti iz sistema obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 28/11),
4. Pravila o vzpostavitvi in vodenju registra menic, protestiranih zaradi neplačila, ter postopku vpisov v register (Uradni list RS, št. 46/11) in
5. €Tarifa o nadomestilu stroškov za vpis podatkov v register menic, protestiranih zaradi neplačila (Uradni list RS, št. 46/11).

(2) Določbe predpisov iz 2. do 5. točke se uporabljajo do izdaje ustreznih predpisov na podlagi tega zakona, če niso v nasprotju s tem zakonom.

64. člen

(začetek uporabe določb zakona)

VI poglavje tega zakona se začne uporabljati v 3 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Formatted: Not Highlight

~~67.65.~~ člen

Formatted: Bullets and Numbering

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

K 1. členu:

Prvi člen zakona določa namen zakona. Zakon si prizadeva za zmanjšanje škodljivih posledic plačilne nediscipline. Plačilno nedisciplino lahko opredelimo kot neupoštevanje zneskov, dogovorjenih rokov in načinov poravnave obveznosti. Vse navedeno se je v trenutnih zaostrenih gospodarskih razmerah pokazalo kot velika težava, ki prežema velik del slovenskega gospodarstva. Plačilna nedisciplina je podobna neozdravljivi bolezni. Pravega zdravila zanjo ni.

Zakon zaradi zmanjšanja plačilne nediscipline ureja:

- dolžino plačilnih rokov;
- obvezni in pogodbeni (prostovoljni) večstranski pobot;
- povrnitev stroškov izterjave;
- izvršnico in
- register menic, protestiranih zaradi neplačila.

K 2. členu:

Drugi člen navaja, da se s tem zakonom v slovenski pravni red prenaša Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2011/7/EU z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L št. 48 z dne 23. februarja 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: direktiva 2011/7/EU). Določbe direktive se prenašajo le z II. poglavjem zakona, ki ureja dolžino plačilnih rokov.

Druge zakonske rešitve, kot je npr. obvezni večstranski pobot ali izvršnica, ne temeljijo na aktih Evropske unije.

K 3. členu:

V tretjem členu je določeno, da se zakon uporablja le za trgovinske pogodbe. Ob upoštevanju vsebine 3. člena zakona bo imela večina pogodb, za katere velja ZPreZP, naravo kupoprodajne ali podjemne pogodbe. Toda ker namen direktive zakona ni, da se omeji uporaba zakona le na kupoprodajne in podjemne pogodbe, se bo zakon uporabljal tudi za gradbene pogodbe, prevozne pogodbe, zakupne pogodbe, mandatne pogodbe.

Iz besedila člena jasno izhaja, da zakon ne bo veljal za:

- menjalne pogodbe: pri menjalni pogodbi se namreč blagovna obveznost poravna z blagovno obveznostjo oziroma storitev s storitvijo,
- finančne pogodbe (npr. bančni kredit, zavarovalna pogodba),
- razpolagalne pravne posle (npr. cesija).

Tretji člen nadalje določa, da se določbe zakona ne uporabljajo za dolžnika, nad katerim je bil začel postopek zaradi insolventnosti. Ker namen zakona ni urejanje insolventnih postopkov, bi uporaba zakona v teh postopkih lahko vnašala zmedo.

K 4. členu:

4 člen ureja uporabo zakona v razmerjih z mednarodnim elementom. Prvi odstavek deloma sledi predlogu, kakršnega so poslale Gospodarska zbornica Slovenije ter v njenem okviru

Zbornica računovodskih servisov, Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije in Trgovinska zbornica Slovenije.

Splošno velja, da se nek zakon uporablja v razmerjih z mednarodnim elementom, če k njegovi uporabi napotuje Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku (Uradni list RS, št. 56/99 in 45/08; v nadaljnjem besedilu: ZMZPP). ZMZPP v 19. členu določa, da se za vprašanja, ki so povezana s pogodbami, primarno uporabi pravo, ki sta ga stranki izbrali. Če pa prava, ki naj se uporabi, nista izbrali, se ob upoštevanju 20. člena ZMZPP uporabi pravo, s katerim je razmerje najtesneje povezano. Če posebne okoliščine primera ne napotujejo k drugemu pravu, se šteje, da je najtesnejša zveza dana s pravom države, v kateri ima stranka, ki je zavezana opraviti za posamezno pogodbo značilno izpolnitev, stalno prebivališče oziroma sedež.

Predlog zakona omejuje svojo uporabo v razmerjih z mednarodnim elementom le na določbe ZPreZP, ki niso strožje od Direktive 2011/7/EU Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (v nadaljnjem besedilu: direktiva 2011/7/EU). Tako se zaradi zagotavljanja konkurenčnosti slovenskega gospodarstva omejuje uporaba določb, ki urejajo obvezen večstranski pobot, le na domača razmerja. S spremembo bo predlog skladen tudi z zahtevami izvajalca pobota, ki dovoljuje vpis v obvezni večstranski pobot le osebam, katerih podatke lahko preveri na podlagi podatkov, s katerimi že razpolaga.

Drugi odstavek 4. člena določa, kdaj gre za razmerje z mednarodnim elementom. Pri tem se predlog zakona veže na zakon, ki ureja mednarodno zasebno pravo in postopek. Tuji elementi so tako lahko npr.: ena od strank je tujec; sklenitev pogodbe v tujini; izpolnitev pogodbe je določena v tujini.

Tretji odstavek 4. člena zagotavlja enotno uporabo pravil ZPreZP, če bi se subjekti, ki so vpisani v slovenski poslovni register, želeli izogniti pravilom ZPreZP npr. s sklenitvijo pogodbe v tujini ali celo le z navedbo, da je bila pogodba sklenjena v tujini.

Ker se menične zaveze glede prava, ki se uporabi, na podlagi Zakona o menici (Uradni list FLRJ, št. 104/46, Uradni list SFRJ, št. 16/65, 54/70, 57/89, Uradni list RS/I, št. 17/91 – ZUDE, Uradni list RS, št. 13/14 – ZN, 82/94; v nadaljnjem besedilu: ZM), presojuje po pravu kraja, kjer je menična zaveza prevzeta (96. člen ZM), je ureditev, kot jo določa prvi odstavek novega 4. člena ZPreZP, preširoka in z vidika namena vzpostavitve registra protestiranih menic neustrezna. V skladu s četrtem odstavkom novega 4. člena se obveznost vpisa v register opredeli za primere, ko je protest glede na ZM v Republiki Sloveniji in le za tiste subjekte, ki so vpisani v poslovni register (ne pa za druge primere, ko se protest opravi npr. pri domicilu v Republiki Sloveniji, čeprav ima menični dolжник sedež zunaj Republike Slovenije).

K 5. členu:

5. Člen določa, da se ta zakon ne uporablja za Banko Slovenije, ko deluje v izključnih pristojnostih v skladu z zakonom, ki ureja Banko Slovenije, ali z drugimi zakoni ali predpisi Evropske unije, ki določajo izključne pristojnosti Banke Slovenije in pristojnosti Banke Slovenije kot sestavnega dela evropskega sistema centralnih bank.

Člen sledi mnenju Evropske centralne banke (CON/2011/61, točka 3.1), da je treba zagotoviti, da se določbe zakona ne uporabljajo, kadar Banka Slovenije deluje v okviru neizključnih pristojnosti evropskega sistema centralnih bank.

K 6. členu:

S predlaganim členom so pojasnjeni pojmi za gospodarski subjekt in javni organ. Člen temelji na dosedanjem 2. členu Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 18/11; v nadaljnjem besedilu: ZPreZP).

Prvi odstavek določa, kdo je gospodarski subjekt. Zajete so vse osebe zasebnega prava, ki opravljajo pridobitno dejavnost. Če je dejavnost osebe le deloma pridobitna, velja, da se zakon za to osebo uporablja le za posle, ki so v zvezi s to (pridobitno) dejavnostjo.

Izraz »fizične osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost« zajema zasebnike, torej fizične osebe, ki nimajo statusa podjetnika in ki kot poklic samostojno opravljajo neko dejavnost. To so npr. notar, zdravnik, odvetnik in podobno.

Drugi odstavek člena pojasnjuje izraz javni organ. Za javni organ se štejejo:

- Republika Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost,
- javni sklad, javna agencija, javni zavod,
- javni gospodarski zavod in
- druga javna oseba.

Tretji odstavek opredeljuje drugo javno osebo. Izraz druga javna oseba nadomešča izraz »druga oseba javnega prava«, saj je izraz, ki je uporabljen v ZPreZP, zavajajoč. Druga javna oseba namreč (navadno) ni oseba javnega prava, temveč zasebnopravni subjekt, ki pa ima nekatere lastnosti, ki opravičujejo zahtevo, da za ta subjekt veljajo krajši plačilni roki. Te lastnosti so:

- dejavnost (ki je v splošnem interesu in je industrijske ali poslovne narave) in
- lastništvo ali nadzor ali vpliv na sestavo organov vodenja in nadzora, ki ga lahko opravi Republika Slovenija, lokalna samoupravna skupnost ali druga oseba javnega prava.

K 7. členu:

Člen predeljuje denarno obveznost in v skladu z direktivo 2011/7/EU določa, da se pri obročnih plačilih zakon uporablja za vsak obrok posebej. To pomeni, da za vsak obrok veljajo določbe o plačilnih rokih in obveznem večstranskem pobotu.

K 8. členu:

Člen določa, da je ponudnik plačilnih storitev oseba, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja plačilne storitve, opravlja plačilne storitve. Trenutno plačilne storitve ureja Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Uradni list RS, št. 58/09, 34/10, 9/11, 32/12).

K 9. členu:

Člen opredeljuje očitno nepravičen pogodbeni dogovor. Določa, kateri pogodbeni dogovori se vedno štejejo za očitno nepravične, opredeljuje pa tudi merila za presojo dogovorov, ki z neizpodbitno domnevo niso zajeti.

Morebitna ničnost pogodbenih dogovorov, za katere domneva ne velja, se ugotavlja ob upoštevanju meril, navedenih v tretjem odstavku 9. člena. Tako je mogoče, da bi bil ničen tudi

pogodbeni dogovor o 15-dnevnem plačilnem roku, če bi se npr. pokazalo, da je bil dosežen z zlorabo dobre vere ali npr. kršitvijo dobrih poslovnih običajev.

Merila, ki so določena v tretjem odstavku 4. člena, v slovenskem pravu niso novost. Tako npr. 121. člen Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: OZ) določa, da so nična določila splošnih pogojev, ki nasprotujejo dobrim poslovnim običajem, in to celo, če je splošne pogoje, ki jih vsebujejo, odobril pristojni organ.

Zakon določa, da je očitno nepravičen pogodbeni dogovor ničen. Ne določa pa, da bi bila nična celotna pogodba, ki vsebuje očitno nepravičen pogodbeni dogovor. Tako se pri ničnosti pogodbenega dogovora uporabi 88. člen OZ, ki določa, da »zaradi ničnosti kakšnega pogodbenega določila ni nična tudi sama pogodba, če lahko obstane brez ničnega določila in če to določilo ni bilo ne pogodbeni pogoj ne odločilen nagib, zaradi katerega je bila pogodba sklenjena«.

Zakon kot sankcijo za nepravičen pogodbeni dogovor določa ničnost. 7. člen direktive 2011/7/EU določa, da je nepravičen pogodbeni dogovor neizterljiv. Direktiva 2011/7/EU torej omogoča tudi določitev blažje sankcije, kot je ničnost. Vendarle je predlagatelj kot sankcijo določil ničnost, saj ničnost bolj kot druge milejše sankcije (npr. izpodbojnost ali določba, da sodišče zavrne uporabo tovrstnega določila) varuje upnika. Če je pogodbeni dogovor ničen, je ničen že sam po sebi, sodba sodišča je ugotovitevna in ne oblikovalna, prav tako pa sodišče pazi na ničnost po uradni dolžnosti.

Člen podeljuje aktivno legitimacijo za vložitev tožbe tudi interesnim združenjem. Ne dovoljuje pa jim, da bi lahko zahtevala podatke od pogodbenih strank, ki so potrebni za vložitev tožbe, omogoča le, da interesno združenje vloži tožbo, če izve za razloge, ki jo utemeljujejo. Namen podelitve pooblastila za vložitev tožbe na ugotovitev ničnosti tudi osebam, ki nimajo neposrednega pravnega interesa je, da se omogoči spor pred sodiščem, v katerem se subjektu, ki ga potencialno nično pogodbeno določilo obremenjuje, ni potrebno razkriti. Če te določbe ne bi bilo, bi tretje osebe lahko vložile tožbo le na podlagi pooblastila neposredno prizadete osebe.

K 10. členu:

Z 10. členom se določa najdaljši dovoljeni plačilni rok. Predlog zakona je pri določitvi najdaljšega plačilnega roka usklajen z besedilom direktive 2011/7/EU. Kot najdaljši dovoljeni plačilni rok, ki je dogovorjen ustno, je določen 60-dnevni plačilni rok. Plačilni rok, ki je določen pisno, ni omejen.

S predlogom se začetek plačilnega roka primarno veže na trenutek prejema računa. Navedeno pomeni odstop od ZPreZP, ki je začetek roka vezal na trenutek dostave blaga ali opravljene storitve. S to spremembo se odpravljajo težave, ki so skladno z določbami ZPreZP nastale v praksi, če upnik ni izdal ali ni želel izdati računa, s katerim bi dolžnik knjižil poslovni dogodek. Predlog zakona nadalje določa subsidiarna pravila za določitev začetka plačilnega roka, ki se uporabijo, če je dan prejema računa sporen, če je bil račun prejet pred dnem dobave blaga ali oprave storitve oziroma če je bil dogovorjen rok za pregled.

K 11. členu:

11. člen določa plačilne roke, kadar je dolžnik javni organ. Dolžina plačilnega roka je enaka dolžini, ki je določena z veljavnim ZPreZP. Predlog zakona je pri določitvi najdaljšega plačilnega roka usklajen z besedilom direktive 2011/7/EU.

S predlogom se začetek teka plačilnega roka primarno veže na trenutek prejema računa. Navedeno pomeni odstop od ZPreZP, ki je začetek roka vezal na trenutek dostave blaga ali opravljene storitve. S to spremembo se odpravljajo težave, ki so skladno z določbami ZPreZP nastale v praksi, če upnik ni izdal ali ni želel izdati računa, s katerim bi dolžnik knjižil poslovni dogodek. Predlog zakona nadalje določa subsidiarna pravila za določitev začetka teka plačilnega roka, ki se uporabijo, če je dan prejema računa sporen, če je bil račun prejet pred dnem dobave blaga ali oprave storitve oziroma če je bil dogovorjen rok za pregled.

Ker plačilne roke in njihov začetek za proračunske uporabnike določa vsakoletni zakon o izvrševanju proračuna, predlog zakona določa, da se vsakoletni tovrstni zakon uporablja kot *lex specialis*.

K 12. členu:

12. člen predloga zakona določa plačilni rok, če ni pogodbeno dogovorjen, in to ne glede na to, kateri subjekt iz 6. člena predloga zakona je dolžnik. Predlog zakona določa te plačilne roke:

- 30 koledarskih dni od dneva prejema računa ali druge ustrezne zahteve za plačilo;
- 30 koledarskih dni od dneva prejema blaga ali storitev, če je dan prejema računa ali druge ustrezne zahteve za plačilo sporen;
- 30 koledarskih dni od dneva prejema blaga ali storitve, če je dolžnik prejel račun ali drugo zahtevo za plačilo, preden je prejel blago ali storitev, ali
- 30 koledarskih dni od dneva prejema blaga ali storitve, če je dogovorjen ali zakonsko predpisan pregled blaga ali storitve ter je dolžnik prejel račun ali drugo ustrezno zahtevo za plačilo pred dnevom pregleda.

Pogodbeni stranki lahko skleneta pisni dogovor, da je rok za prevzem ali pregled blaga daljši od 30 dni, če ne pomeni očitno nepravilnega pogodbenega dogovora.

Člen je skladen z dosedanjim 7. členom ZPreZP in direktivo 2011/7/EU.

K 13. členu:

Člen ureja razmerje predloga zakona do Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: OZ). Da bi se izognili nejasnostim, člen določa, da je dolžnik v zamudi v skladu z OZ.

K 14. členu:

Člen ureja razmerje predloga zakona do OZ in določa, da se za posledice začetka zamude uporablja OZ.

K 15. členu:

Člen določa, da se pri zamudi javnega organa dolgovani znesek vedno obrestuje po zakonsko predpisani obrestni meri zamudnih obresti.

K 16. členu:

16. člen predloga sledi 6. členu direktive 2011/7/EU, ki določa pravico do nadomestila stroškov izterjave v višini 40 evrov. Upnik ima pravico do navedenega zneska, ne da bi moral dokazovati, da mu je v tem znesku zaradi zamude dolžnika nastala škoda. Višina nadomestila je določena skladno z direktivo 2011/7/EU, pri čemer je 40 evrov približno toliko stroškov, kot bi jih po odvetniški tarifi upnik imel, če bi za pripravo obvestila o zamudi najel odvetnika. Navedba, da je upnik upravičen do teh stroškov »brez opomina«, pove, da upnik pridobi upravičenje do povrnitve stroškov izterjave z nastankom zamude dolžnika.

Zahteva po povrnitvi stroškov izterjave ne omejuje ali izključuje pravice do povračila stroškov, ki jih je upnik upravičen zahtevati v skladu z drugimi predpisi.

K 17. členu:

17. člen opredeljuje pojem večstranskega pobota. Večstranski pobot je način sočasnega prenehanja vsaj treh denarnih obveznosti nevzajemnih dolžnikov, ki sestavljajo pobotno verigo. Večstranski pobot se kljub imenu pomembno razlikuje od pobota, kot ga ureja Obligacijski zakonik. Najpomembnejša razlika je, da večstranski pobot ne zahteva vzajemnosti dveh denarnih terjatev. V okviru večstranskega pobota se medsebojno pobotajo obveznosti dolžnikov, ki se niso nikoli srečali.

Člen nadalje opredeljuje pobotno verigo. Pobotna veriga je zaporedje dolžnikov, katerih nevzajemne denarne obveznosti se medsebojno pobotajo.

Člen še določa, da je pravni temelj za opravljanje (prostovoljnega) večstranskega pobota pogodba o opravljanju večstranskega pobota.

K 18. členu:

Denarne obveznosti dolžnikov, ki sestavljajo pobotno verigo, prenehajo z dnem izvedbe večstranskega pobota. Določba uvaja odstop od pravil, ki veljajo za običajen pobot, za katerega velja, da učinkuje za nazaj. Navedeno je posledica že opisane razlike med klasičnim in večstranskim pobotom.

Drugi odstavek razrešuje vprašanje, ki se je pojavljalo v praksi, to je, kaj se zgodi, če je v pobotno verigo vključena obveznost, ki ne obstaja. Ker je v tem primeru vzpostavitev pobotne verige le navidezna, pobotna veriga, ki vključuje neobstoječo obveznost, namreč ne more obstajati, zakon določa, da v takem primeru ni prenehanja obveznosti.

Enako kot za neobstoječe obveznosti velja za obveznosti, ki ne morejo prenehati z izvedbo večstranskega pobota. Taka obveznost je npr. davčna obveznost. V skladu z 91. členom Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2) se davek plača pri ponudniku plačilnih storitev ali davčnem organu.

K 19. členu:

Člen določa vsebino pogodbe o opravljanju večstranskega pobota.

K 20. členu:

Člen določa, da se v pobot lahko prijavijo tudi nedospele denarne obveznosti, če se upnik in dolžnik o tem pisno dogovorita. Namen zakona namreč ni, vzpostaviti načina poravnave obveznosti, ki bi nadomestil denarno poravnavo obveznosti.

Člen je skladen z določbami OZ, saj lahko dolžnik že danes v skladu s 373. členom OZ predčasno izpolni denarno obveznost.

K 21. členu:

Člen določa dolžnost upravljavca, da udeležencem posreduje poročilo o rezultatih večstranskega pobota. To poročilo, je podlaga za ureditev medsebojnih razmerij udeležencev pobota.

K 22. členu:

Upravljavci sistemov večstranskega pobota morajo zagotoviti uresničevanje teh načel večstranskega pobota:

- varna, popolna in pravočasna izpeljava večstranskega pobota,
- predložitev poročila o opravljenih večstranskih pobotih vsem udeležencem,
- elektronska hramba dokazil o opravljenih večstranskih pobotih,
- neprekinjeno delovanje sistemov in
- varovanje poslovnih skrivnosti udeležencev v postopku večstranskega pobota.

Člen je enak dosedanjemu 13. členu ZPreZP.

K 23. členu:

Upravljavci sistema večstranskega pobota morajo sprejeti in na svojih spletnih portalih objaviti pravila večstranskega pobota, v katerih določijo postopek prijave denarne obveznosti v sistem večstranskega pobota, ceno take storitve, urnik sistema večstranskega pobota ter način vnosa in obdelave podatkov.

K 24. členu

Za pravilnost vnosov podatkov o prijavljenih denarnih obveznostih v sistem večstranskih pobotov odgovarja dolžnik, upravljavci pa vnesenih podatkov ne smejo popravljati. So pa upravljavci odgovorni dolžnikom za morebitno škodo, ki nastane zaradi nepravilne obdelave podatkov o prijavljenih denarnih obveznostih iz dolžnikove prijave v sistemu večstranskega pobota ali nespoštovanja določb pravil, ki jih morajo upravljavci sprejeti skladno s 23. členom.

Dolžnik tako sam odgovarja za škodo, ki nastane drugim udeležencem, če v pobot vnese neobstoječo obveznost.

K 25. členu:

Člen določa, da morajo upravljavci upniku, ki je imetnik izvršilnega naslova v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo, če ta izvršilni naslov izkazuje upnikovo denarno terjatev do

dolžnika, posredovati podatke o dolžnikih, ki so v večstranski pobot prijavili denarne obveznosti do upnikovega dolžnika.

Člen zasleduje olajšanje iskanja informacij o premoženju dolžnikov, zoper katere bo ali je bil pričet postopek izvršbe.

K 26. členu:

Člen določa, da je obvezni večstranski pobot v javnem interesu ter pojasnjuje namen obveznega večstranskega pobota.

K 27. členu:

Člen določa, kateri členi podpoglavja, ki urejajo (prostovoljni) večstranski pobot, se uporabljajo tudi za obvezni večstranski pobot. Za obvezni večstranski pobot se uporabljajo vsi členi predhodnega podpoglavja, razen tistih, ki urejajo pravni temelj prostovoljnega večstranskega pobota. Ti členi se za obvezni večstranski pobot ne uporabljajo, saj je pravni temelj zakon.

~~K 28. členu:~~

~~Člen določa način izbire upravljavca obveznega večstranskega pobota.~~

K ~~28~~29. členu:

Člen določa, da je upravljavec obveznega večstranskega pobota AJPES. Navedena določba pomeni odstop od veljavnega ZPreZP, ki je predvideval podelitev koncesije. Neposredna določitev AJPES-a za upravljavca izhaja iz prizadevanj, da:

- vpeljava obveznega večstranskega pobota ne prinaša upravljavcu neupravičene koristi;
- obvezni večstranski pobot ne preraste v običajen način poravnave obveznosti;
- se zagotovi nemoteno izvajanje ukrepov za boj s plačilno nedisciplino.

Da vpeljava obveznega večstranskega pobota ne prinaša neupravičene koristi upravljavcu, je v ~~29~~30. členu zakona določeno, da o načinu uporabe dobička, ki ga je realiziral AJPES z obveznim in pogodbenim pobotom, odloči Vlada Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije odloča tudi o načinu uporabe dobička iz pogodbenega večstranskega pobota, saj je dobiček zaradi izvajanja obveznega večstranskega pobota višji, kot bi bil, če bi AJPES izvajal le pogodbeni večstranski pobot.

Ker del gospodarstva nasprotuje obveznemu večstranskemu pobotu ter da obvezen večstranski pobot ne preraste v običajen način poravnave obveznosti, je treba zagotoviti, da se obvezni večstranski pobot izvaja le, dokler to zahtevajo zaostrene gospodarske razmere. Podelitev koncesije bi zaradi s koncesijsko pogodbo vnaprej določenega časa trajanja koncesijskega razmerja lahko onemogočila pravočasno razveljavitev ukrepa obveznega večstranskega pobota, saj bi predčasna prekinitev koncesijske pogodbe lahko bila razlog za odškodninsko odgovornost države.

Člen nadalje določa, da lahko upravljavec hkrati z obveznim večstranskim pobotom opravi tudi večstranski pobot na podlagi pogodbe iz 19. člena tega zakona.

K ~~29~~30. členu:

Poleg razlogov, navedenih pri obrazložitvi prejšnjega člena, se s predlogom zakona želi zagotoviti, da se presežek prihodkov nad odhodki, ki so realizirani na podlagi izvajanja pobota, ne bi prelil v plačilo delovne uspešnosti zaposlenih v upravljavcu. Dohodek iz obveznega večstranskega pobota namreč ni odvisen od uspešnosti dela upravljavca, temveč od števila neplačnikov, ki morajo obveznost prijaviti v obvezni večstranski pobot. Ker je dobiček iz večstranskega pobota zaradi ekonomije obsega zagotovljen in ker je torej odvisen predvsem od razlogov zunaj upravljavca, daje zakon vladi pristojnost, da odloči tudi o uporabi dobička, pridobljenega s pogodbenim pobotom.

K ~~30~~31. členu:

Člen ureja sprejetje pravil sistema obveznega večstranskega pobota ter tarife upravljavca sistema obveznega večstranskega pobota. K aktoma mora upravljavec pred njuno objavo v Uradnem listu pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.

K ~~31~~32. členu:

Predlog zakona določa obveznost dolžnika, da prijavi denarno obveznost, s plačilom katere je v zamudi, v obvezni večstranski pobot v mesecu po mesecu nastanka zamude. Navedeno pomeni odmik od dolžnosti, ki jo določa ZPreZP, da se obveznost, v zvezi s katero je dolžnik v zamudi, vnese v prvi pobot po dnevu nastanka zamude. Sprememba je usklajena s pravili o vpisovanju obveznosti v obvezni večstranski pobot z računovodskimi načeli glede knjiženja poslovnih dogodkov.

V drugem odstavku se ob upoštevanju načel gospodarnosti in sorazmernosti določa najnižji znesek, do višine katerega obveznosti ni treba vpisati v pobot. Dosedanja praksa uporabe ZPreZP je namreč pokazala, da pobot terjatev, ki so nižje od v predlogu določenega minimalnega zneska, ne vpliva močno na plačilno nedisciplino, povzroča pa nesorazmerne stroške dolžnikom in omejuje znesek pobota v verigi (večstranski pobot v pobotni verigi namreč ne more biti višji od zneska najnižje vnesene obveznosti).

V skladu s predlogom zakona dolžniku v obvezni pobot ne bo treba vnesti tudi obveznosti, ki:

- jo dolguje povezani gospodarski družbi,
- jo je upnik prenesel na osebo, ki odkupi terjatve v okviru svoje glavne dejavnosti,
- bo v skladu z dogovorom med upnikom in dolžnikom prenehala v mesecu po mesecu nastanka zamude.

V vseh navedenih primerih varstvo upnika ni potrebno. Tretja alineja vključuje vse mogoče načine prenehanja obveznosti, vključno z vnaprej dogovorjeno večstransko nadomestitvijo.

Drugi odstavek še določa, da v obvezni večstranski pobot ni treba vnesti obveznosti, če upnik svoje nasprotne obveznosti ni izpolnil ali je ni izpolnil pravilno. Sama dikcija nasprotne obveznosti v členu ni uporabljena, saj se v skladu s 3. členom predloga določbe o obveznem pobotu uporabljajo le za gospodarske pogodbe. Dostavek je potreben tudi, ker naslednji člen določa, da dolžnik, ki je prijavil svojo obveznost v obvezni večstranski pobot, izgubi pravico do ugovora dolžnikovega dolžnika zoper sklep o davčni izvršbi.

Da bo imel tudi upnik pregled nad denarno obveznostjo, ki jo dolžnik prvič prijavi v obvezni večstranski pobot pri upravljavcu, mu mora upravljavec na svojem spletnem portalu

zagotoviti preverjanje denarnih obveznosti, ki jih njegovi dolžniki prijavijo v posameznem krogu pobota.

K 32. členu:

Člen določa, da upravljavec prek spletne informacijske rešitve na varen način omogoča upnikom preverjanje ali je njihov dolžnik prijavil obveznost v obvezni večstranski pobot.

K 333. členu:

Člen ureja odnos med solidarnimi dolžniki oziroma solidarnimi upniki.

Solidarni dolžniki se med seboj dogovorijo, kdo bo prijavil dolgovano obveznost v sistem obveznega večstranskega pobota. Če je ne prijavi nobeden od njih, kršijo ta zakon vsi solidarni dolžniki. Navedeno ne velja za solidarnega dolžnika, ki še ni v zamudi s plačilom solidarne obveznosti.

Navedeno prav tako ne velja za solidarnega dolžnika, ki je solidarno odgovoren na podlagi zakona in ni stranka pravnega posla iz katerega izvira njegov solidarni dolg ter tudi ni seznanjen s tem pravnim poslom. Zakon o prevozih v cestnem prometu v 110.a členu namreč določa, da če naročnik ne plača prevoza v določenem roku, za plačilo voznine skupaj z naročnikom odgovarja pošiljatelj ali prejemnik, ki ni hkrati naročnik prevoza. V danem primeru ni nujno, da sta osebi, katerih solidarna odgovornost je določena z zakonom sploh seznanjeni s svojo obveznostjo (ali njeno višino).

Dolžnik lahko prijavi svojo obveznost, ki jo dolguje več upnikom, le nasproti enemu solidarnemu upniku.

K 3434. členu:

Prvi odstavek določa vsebino prijave denarne obveznosti v obvezni večstranski pobot. Vsebina prijave je enaka do zdaj uveljavljeni.

Drugi odstavek določa, da dolžnik, ki je prijavil svojo obveznost v obvezni večstranski pobot, izgubi pravico do ugovora dolžnikovega dolžnika zoper sklep o davčni izvršbi. Navedena določba je prenesena iz ZPreZP in olajšuje davčne izvršbe na terjatve davčnega dolžnika.

S tretjim odstavkom se upravljavcu nalaga, da Davčni upravi Republike Slovenije v enem delovnem dnevu po zaprtju posameznega kroga pobota pošlje podatke, potrebne zaradi nadzora nad spoštovanjem zakona. Podatki, ki jih mora upravljavec poslati, ostajajo v skladu z ZPreZP.

Skladno s predlogom četrtega odstavka bo upravljavec obveznega večstranskega pobota Davčni upravi Republike Slovenije poslal podatke o obveznostih, ki niso bile pobotane. Davčna uprava Republike Slovenije bo tako prejete podatke uporabila pri izvajanju davčne izvršbe na denarne terjatve davčnega dolžnika. Navedeni odstavek nadomešča v ZPreZP določeno pristojnost Davčne uprave Republike Slovenije, da lahko obveznost, ki je bila prijavljena v obvezni večstranski pobot, izvzame iz sistema obveznega večstranskega pobota.

K 3535. členu:

Da bi bila denarna obveznost, ki izvira iz menice, verjetneje poplačana, člen obvezuje meničnega dolžnika, da mora prijaviti denarno obveznost, ki izvira iz menice, v večstranski poboti pri upravljavcu sistema obveznega večstranskega pobota. Pri tem so upoštevane posebnosti ureditve menice v Zakonu o menici in drugih področnih zakonih. Določba je povsem usklajena s členom iz ZPreZP.

K 3636. členu:

Predlog zakona daje pravno podlago za vzpostavitev registra menic, protestiranih zaradi neplačila, kot enotno centralizirano informatizirano zbirko podatkov. Register upravlja AJPES. Register protestiranih (iz katerega koli razloga v skladu z Zakonom o menici in ne zgolj zaradi neplačila) menic sicer že vodi Notarska zbornica, saj je v skladu z Zakonom o menici notar pristojni protestni organ. Dodana vrednost novega registra menic, protestiranih zaradi neplačila, je javnost podatkov v registru, kar bo za gospodarske subjekte pomembna informacija, preden sklenejo posel z drugo pogodbeno stranko.

K 3737. členu:

Ta člen predloga zakona določa način vpisa podatkov v register menic, protestiranih zaradi neplačila: AJPES opravi vpis v register na zahtevo notarja, ki napravi protest zaradi neplačila. Določeni so tudi podatki, ki se v registru obdelujejo.

Ker so podatki v registru javni, je zelo pomembna določba v tem členu, ki predpisuje, da se podatki iz registra vodijo do prvega obvestila o poplačilu menične obveznosti oziroma še dve leti od dneva napravljenega protesta.

K 3838. členu:

Člen določa, da so podatki iz registra protestiranih menic javni in brezplačno dostopni na spletni strani AJPES-a.

K 3939. členu:

Člen uvaža in opredeljuje izvršnico. Namen izvršnice je predvsem zavarovalen. Seveda pa lahko ima izvršnica tudi plačilno funkcijo. Izvršnica je ~~abstraktni vrednostni papir~~listina, s katero ~~on~~ se dolžnik zaveže plačati v njej določen znesek.

Zaveza iz izvršnice je strožja od menične zaveze, saj s izdajo izvršnice dolžnik soglaša, da:

- lahko upnik zahteva izpolnitev obveznosti iz izvršnice v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na kateremkoli dolžnikovem računu pri katerem koli ponudniku plačilnih storitev;
- ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, onemogoči dolžniku razpolaganje z njegovimi denarnimi sredstvi, dokler izvršnica ni plačana.

~~Zaveza iz izvršnice kot abstraktnega vrednostnega papirja je strožja od menične zaveze, slednja namreč ni abstraktna v razmerju do dolžnika (trasant), temveč le v razmerju do akceptanta (trasata, ki je akceptiral menico) ali indosatarja. Iz navedenega izhaja, da lahko trasant (dolžnik) v postopku izvršbe uveljavlja tudi ugovore iz osnovnega razmerja, kar lahko~~

~~upočasni izvršbo, razen če gre za izvršbo na podlagi priložene menice v gospodarskih zadevah. V tem primeru se upnik lahko poplača iz sredstev na dolžnikovem računu pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi (150. člen ZIZ). Namen izvršnice je predvsem pospešiti poplačilo dolgov.~~

~~Bistvo izvršnice je, da abstraktnost izvršnične zaveze ob spoštovanju obličnostnih kvitel in ob vzpostavitvi domneve, da izvršnica vsebuje nepreklicno pooblastilo podpisnika katerikoli banki, da izvršnico plača iz sredstev na računu dolžnika, in imetniku izvršnice, da se poplača iz sredstev na kateremkoli računu dolžnika, omogoča poplačilo brez sodnega nadzora upravičenosti. Tako je uresničeno načelo: najprej plačaj in se nato pravdaj. Z navedenim se želi zmanjšati plačilna nedisciplina in se želijo zaščititi dolžniki.~~

V skladu z Zakonom o plačilnih storitvah in sistemih velja, da tudi domicilirana menica vsebuje v prejšnjem odstavku navedeni pooblastili, a se izvršnica vendarle pomembno razlikuje od nje. V zvezi s poplačilom iz domicilirane menice ni dolžnosti banke, da menico zadrži in jo plača, ko sredstva prispejo na dolžnikov račun. Navedeno zaradi zaščite upnika vpeljuje izvršnica.

~~Ker je izvršnica abstraktni vrednostni papir, so njeni učinki blizu neposredno izvršljivemu notarskemu zapisu. A večja prilagojenost izvršnice elektronskemu poslovanju in avtomatizem poplačila zagotavljata večjo in stroškovno ugodnejšo varnost upniku. Res pa je, da se z navedenim zaostri položaj dolžnika. Da bo dolžnik vseeno užival primerno raven varnosti in zaščite pred zlorabami izvršnice, predlog zakona določa, da izvršnica nima pravnih učinkov, če ni vpisana v register pri AJPES-u. Navedeno spoštujejo tudi naslednji členi, ki od ponudnikov plačilnih storitev zahtevajo, da pred poplačilom izvršnice preverijo, ali je izvršnica še vpisana v register. Izvršnica se namreč iz registra izbriše, ko je plačana. Vpis v register vzpostavlja zaščito pred zlorabo izvršnice in v zakonu določene abstraktnosti.~~

Ker izvršnica vsebuje strogo zavezo dolžnika, zakon določa, da izvršnico lahko izdajo le gospodarski subjekt ali javni organi. Pri opravljanju gospodarske dejavnosti morajo namreč gospodarski subjekt delovati s stopnjo skrbnosti dobrega gospodarstvenika, torej s stopnjo skrbnosti, ki omogoča oziroma zahteva ustrezno znanje za presojo tveganj, povezanih z izdajo izvršnice.

~~Člen nadalje določa, da lahko upnik zahteva plačilo obveznosti iz izvršnice v breme denarnih sredstev, ki se vodijo na katerem koli dolžnikovem računu pri ponudnikih plačilnih storitev. S tem se poveča uporabna vrednost izvršnice, saj se v nasprotju z domicilirano menico izvršnica lahko unovči pri kateri koli dolžnikovi banki v breme katerega koli dolžnikovega računa.~~

K 404040. členu:

Da bi bila uporabna vrednost izvršnice kar največja, ima izvršnica tudi naravo izvršilnega naslova. Upnik tako lahko, kolikor ne bi bil poplačan iz naslova izvršnice zaradi nezadostnih sredstev v dolžnikovih bankah, v izvršilnem postopku zahteva poplačilo tudi iz ostalega premoženja dolžnika. Izvršnica im pravno naravo izvršilnega naslova vse od svojega nastanka. Tako ni potrebno, da bi upnik pred začetkom izvršilnega postopka poizkušal pridobiti sredstva pri dolžnikovem ponudniku plačilnih storitev.

K 414141. členu:

Člen določa, da je izvršnica listina, ki vsebuje označbo, da gre za izvršnico, podatke o dolžniku in upniku, navedbo dolgovanega zneska, dan zapadlosti, navedbo kraja in dneva izdaje izvršnice, podatke o pogodbi oziroma drugem pravnem temelju nastanka obveznosti ter notarsko ali upravno overjen podpis. Ti podatki omogočajo izpolnitev obveznosti iz izvršnice.

Ker je izvršnica unovčljiva pri ponudniku plačilnih storitev, se šteje, da izvršnica vsebuje pooblastilo imetniku izvršnice, da zahteva plačilo in pooblastilo dolžnikovi banki oziroma bankam, da plačilo izvedejo.

~~Dan zapadlosti obveznosti iz izvršnice ni določen, saj velja, da obveznost plačila izvršnice nastane:~~

~~☐ če je izvršnica vpisana v register izvršnic, preden je izročena upniku, s trenutkom izročitve upniku;~~

~~♦ če je izvršnica izročena upniku pred vpisom v register, v trenutku, ko je izvršnica vpisana v register.~~

Formatted: Bullets and Numbering

K 424242. členu:

~~424242. člen ureja register izvršnic. Register je javen in javno dostopen. Člen določa tudi podatke, ki se vodijo v registru. Javnost in vodenje v členu navedenih podatkov sta potrebni, da se zagotovi spoštovanje določbe, da izvršnica, ki ni vpisana v register, nima pravnih učinkov. Namen navedene določbe je opisan pri obrazložitvi 39. člena predloga zakona.~~

K 43. členu:

~~Člen določa, da AJPes opravi vpis izvršnice na predlog upnika ali dolžnika. Ker listina, ki ne vsebuje vseh sestavin iz 41. člena zakona ni izvršnica, AJPes take listine ne vpiše.~~

K 44. členu:

~~Zakon določa, da je izvršnica neprenosljiva. Izvršnica je neprenosljiva, ker je zaveza iz izvršnice abstraktna in ker omogoča poplačilo mimo sodne presoje blokado vseh dolžnikovih računov. Z neprenosljivostjo se zagotavlja, da dolжник vedno ve, kdo je imetnik izvršnice, kar mu omogoča, da zahteva vrnitev in izbris izvršnice iz registra, ko plača dolg, v zavarovanje katerega je bila izvršnica dana. Neprenosljivost izvršnice je skladna tudi z namenom izvršnice. Izvršnica naj bi se primarno uporabljala za zavarovanje plačila obveznosti.~~

Določba o neprenosljivosti ne omejuje možnosti, da dolg iz izvršnice poplača kdo tretji. Za poplačilo tretjega se uporabljajo splošne določbe OZ (primerjaj 271. člen).

K 434345. členu:

Člen določa postopek unovčitve izvršnice pri ponudniku plačilnih storitev. Upnik sam v javno dostopnih registrih preveri, pri katerih bankah ima dolжник odprte bančne račune, in predloži izvršnico v izplačilo. Ko ponudnik plačilnih storitev (ena izmed dolžnikovih bank) prejme izvršnico, najprej preveri, ali je obveznost iz izvršnice dospelá oziroma, če jo je izdala primerna oseba, a vpisana v register izvršnic. Če izvršnica ni vpisana, nima pravnega učinka. obveznost ni dospelá oziroma jo je izdala oseba, ki je po zakonu ne sme, vrne Pponudnik plačilnih storitev v tem primeru vrne izvršnico upniku.

~~Če ponudnik plačilnih storitev ugotovi, da je izvršnica vpisana v register, odredi ponudnik plačilnih storitev v skladu z nalogom in soglasjem, ki ju v skladu z 4141. členom tega zakona vsebuje izvršnica, izvršitev plačilne transakcije v breme dolžnikovega računa.~~

~~Ponudnik plačilnih storitev poravna izvršnico predvsem iz denarnih sredstev na računu dolžnika, prek katerega dolžnik v skladu s zakonom o plačilnih storitvah opravlja plačilne storitve. Če na tem računu ni denarnih sredstev, prenese ponudnik plačilnih storitev na ta račun ustrezen znesek sredstev z drugih dolžnikovih računov, depozitov ali varčevanj, če dolžnik s temi sredstvi lahko razpolaga.~~

K 44. členu:

~~Člen določa, da je dolžnikov račun »blokiran« dokler izvršnica ni plačana. Ker se člen na podlagi 49. člena zakona uporablja tudi za druge ponudnike plačilnih storitev, katerim je bila posredovana kopija izvršnice, se na podlagi tega člena, blokirajo vsi računi pri ponudnikih storitev, ki so bili obveščeni o obstoju zapadle izvršnice.~~

~~Drugi odstavek člena določa, da ima izvršitev sklepa o izvršbi, ki ga je izdalo sodišče ali pristojni davčni organ, prednost pred poplačilom izvršnice. Navedeno omogoča pravočasno in hitro izvršitev uradnih odločb, kar je temelj pravne države.~~

~~Če takrat, ko upnik ponudniku plačilnih storitev predloži izvršnico, na dolžnikovem računu ni denarnih sredstev, obdrži ponudnik plačilnih storitev izvršnico v evidenci in opravi na njeni podlagi poplačilo, ko denarna sredstva prispejo na račun. Pred izvršitvijo plačila ponudnik plačilnih storitev preveri, ali je izvršnica vpisana v register.~~

~~Če dolžnik zaradi vezave s sredstvi na računu ne more razpolagati, obdrži ponudnik plačilnih storitev izvršnico v evidenci in opravi na njeni podlagi poplačilo, ko dolžnik dobi pravico razpolagati z vezanimi denarnimi sredstvi. Pred izvršitvijo plačila ponudnik plačilnih storitev preveri, ali je izvršnica vpisana v register.~~

K 454446. členu:

~~Ponudnik plačilnih storitev poravna izvršnico predvsem iz denarnih sredstev na računu dolžnika, prek katerega dolžnik v skladu z zakonom o plačilnih storitvah opravlja plačilne storitve. Če na tem računu ni denarnih sredstev, prenese ponudnik plačilnih storitev na ta račun ustrezen znesek sredstev z drugih dolžnikovih računov, depozitov ali varčevanj, če dolžnik s temi sredstvi lahko razpolaga.~~

K 46. členu:

~~Če ima dolžnik pri ponudniku plačilnih storitev sredstva v tuji valuti, preračuna ponudnik plačilnih storitev tujo valuto v eure po svojem nakupnem tečaju na dan izvedbe plačila. Člen vzpostavlja dolžnost, da ponudnik plačilnih storitev, ki mu je bila izvršnica predložena v plačilo, izvršnico pošlje drugemu dolžnikovemu ponudniku plačilnih storitev, če je zaradi premajhnih sredstev na dolžnikovih računih ne more izplačati.~~

~~Zaradi hitrega poplačila člen določa, da ponudnik plačilnih storitev pošlje izvršnico drugemu ponudniku plačilnih storitev, če sam v petih oziroma 30 (če so sredstva vezana) dneh ne more izpolniti naročila iz izvršnice.~~

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Bold

K ~~474~~547. členu:

Ponudnik plačilnih storitev, kateremu je upnik predložil izvršnico, enkrat dnevno preveri ali se na račun dolžnika, ki ga vodi, nahajajo sredstva in, če se sredstva nahajajo, v skladu z nalogom in soglasjem, ki ju vsebuje izvršnica, odredi izvršitev plačilne transakcije v breme dolžnikovega računa.

Člen ureja tudi delno plačilo. To se izvede, če ponudnik plačilnih storitev ugotovi, da sredstva na dolžnikovem računu so, a ne dovolj za polno poravnavo obveznosti.

Člen določa, da ponudnik plačilnih storitev, ki je izvedel plačilno transakcijo v skladu z naročilom iz izvršnice, o tem nemudoma obvesti AJPes. Obvestilo je podlaga za izbris izvršnice iz registra (primerjaj 51. člen predloga).

K ~~46~~48. členu:

Člen določa, da je dolžnikov račun »blokiran« dokler izvršnica ni plačana. Ker se člen na podlagi 48. člena zakona uporablja tudi za druge ponudnike plačilnih storitev, katerim je bila posredovana kopija izvršnice, se na podlagi tega člena, blokirajo vsi računi pri ponudnikih storitev, ki so bili obveščeni o obstoju zapadle izvršnice.

Če ima dolžnik pri ponudniku plačilnih storitev sredstva v tuji valuti, preračuna ponudnik plačilnih storitev tujo valuto v eure po svojem nakupnem tečaju na dan izvedbe plačila.

K ~~484~~749. členu:

Člen ureja delno plačilo. To se izvede, če ponudnik plačilnih storitev ugotovi, da sredstva na dolžnikovem računu so, a ne dovolj za polno poravnavo obveznosti. Delno plačilo se zaznamuje na izvršnici. Člen vsebuje vodila za določanje stroškov, ki jih imajo ponudniki plačilnih storitev z izvršnico, ter določa prednostno pravico do poplačila. :

K ~~50. 49~~48. členu:

49. Člen določa, da lahko upnik kadar koli zahteva vrnitev izvršnice. Navedeno omogoča upniku, da je gospodar postopka. Upnik lahko na podlagi vrnjene izvršnice sam zahteva poplačilo dolžnikovemu ponudniku plačilnih storitev ali pa sproži postopek izvršbe, če na dolžnikovem računu, ko upnik ponudniku plačilnih storitev predloži izvršnico, ni denarnih sredstev, preveri ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, v evidencah, katerih vsebino lahko uporablja, ali ima dolžnik odprte račune tudi pri drugih ponudnikih plačilnih storitev.

Če jih ima. Pošlje ponudnik plačilnih storitev elektronsko kopijo izvršnice vsem drugim ponudnikom plačilnih storitev, ki morajo takoj prenesti sredstva v višini zneska, na katerega se glasi izvršnica, na račun dolžnika, ki se vodi pri ponudniku plačilnih storitev, ki je poslal elektronsko kopijo izvršnice.

Za druge ponudnike plačilnih storitev se uporabljajo tudi 44. do 48. člen tega zakona.

K ~~0~~51. členu:

~~Člen določa, kdaj se izvršnica izbriše iz registra. Izvršnica se izbriše na podlagi obvestila ponudnika plačilnih storitev, da je bilo naročilo iz izvršnice izvedeno, ali na podlagi zahteve dolžnika. Da dolžnik ne bi z zahtevo za izbris izigral upnika, mora dolžnik zahtevo za izbris priložiti izjavo upnika, da dovoljuje izbris izvršnice iz registra. Podpis upnika na izjavi mora biti overjen.~~

K ~~500~~52. členu:

Ko ponudnik plačilnih storitev, kateremu je bila izvršnica predložena v plačilo, v celoti izvrši nalog iz izvršnice, o tem obvesti druge ponudnike plačilnih storitev, katerim je posredoval kopijo izvršnice.

Ker je bila izvršnica plačana, se 44. člen zakona ne uporablja več, kar pomeni, da »blokada« dolžnikovih računov preneha.

K 51. členu:

Člen določa, da lahko upnik kadarkoli zahteva vrnitev izvršnice.

K 52. členu:

Člen omogoča izdajo izvršnice v elektronski obliki. Podpis s kvalificiranim elektronskim potrdilom res ne zagotavlja varnosti, ki jo omogoča fizična overitev podpisa, a ker se tudi pri fizični overitvi podpisa ne preverja vsebina zaveze, elektronski podpis dovolj določno potrdi dolžnika, da ni ogrožena upnikova varnost. Hkrati ima dolžnik sam izbiro, ali je pripravljen izdati elektronsko izvršnico ali ne.

~~Člen nadalje določa, da se vsa dejstva, ki se zaznamujejo na izvršnici v fizični obliki, zaznamujejo na sami elektronski izvršnici ali na ločenem, elektronsko podpisanem dokumentu. Člen predvideva izbris elektronske izvršnice tudi na podlagi elektronskega soglasja upnika.~~

K ~~530~~53. členu zakona:

Člen predvideva, da ministrstvo, pristojno za finance, pripravi obrazec izvršnice. Uporaba predvidene oblike ni zavezujoča.

K ~~545~~54. členu:

Zaradi zagotavljanja plačilne discipline lahko interesna združenja gospodarskih subjektov sprejmejo kodeks ravnanja svojih članov.

Interesna gospodarska združenja lahko v sredstvih javnega obveščanja ali na svojem spletnem portalu objavijo sezname hitrih plačnikov. To so seznami gospodarskih subjektov, ki svoje denarne obveznosti do pogodbenih strank poravnajo še pred potekom plačilnega roka.

K ~~555~~55. členu:

Člen določa organe, pristojne za nadzor nad izvajanjem ~~3132.~~ in ~~3535.~~ člena zakona. V skladu s predlogom bodo spoštovanje ~~3132.~~ in ~~3535.~~ člena nadzirali Carinska uprava Republike Slovenije, Davčna uprava Republike Slovenije in Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

Nadzorni organi bodo postopek o prekršku začeli:

- na podlagi upnikovega pisnega ali elektronskega (npr. elektronsko sporočilo ali vnos prijave v spletni program) predloga,
- če pri opravljanju nadzora, ki ga izvajajo v skladu s svojimi pristojnostmi, ugotovijo, da subjekt nadzora krši ~~3132.~~ in ~~3535.~~ člen.

Ker v skladu s 50. členom Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – UPB-8; v nadaljnjem besedilu: ZP-1) velja, da je prekrškovni postopek pričet, ko prekrškovni organ opravi v ta namen kakršnokoli dejanje ali ko oškodovanec (v terminologiji predloga je to upnik) vloži pisni predlog, je možno, da bi postopek na podlagi prejetega predloga oškodovanca pričeli vsi navedeni nadzorni organi. Da bi se izognili tovrstnemu podvajanju postopka, tretji odstavek predloga določa, da organ, ki je začel postopek nadzora, v treh delovnih dneh po začetku postopka nadzora o začetku postopka nadzora obvesti preostala dva nadzorna organa.

Če sta organa, ki sta bila obveščena o začetku postopka nadzora, pred prejemom obvestila že začela postopek nadzora v zvezi s kršitvijo dolžnika, na katero se nanaša obvestilo, v skladu s predlaganim novim četrtem odstavkom predloga zakona, s sklepom ustavita tak postopek nadzora.

Če sta organa, ki sta bila obveščena o začetku postopka, po prejemu obvestila prejela upnikov predlog za začetek postopka, ki se nanaša na kršitev, v zvezi s katero je bil postopek že začel, organa v skladu s predlaganim petim odstavkom ~~55455.~~ člena nadzora ne začneta. Organa prav tako ne začneta postopka nadzora, če bi v zvezi s kršitvijo, na katero se nanaša obvestilo, morala začeti postopek nadzora po uradni dolžnosti.

K ~~56556.~~ členu:

Predlagani člen določa, da imajo zaradi učinkovitega nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti dolžnikov nadzorni organi zagotovljen vpogled v vse prijave posameznih dolžnikov.

K ~~575657.~~ členu:

Predlagani člen določa globe za kršitev obveznosti, določenih v posameznih členih predloga zakona.

Glede na ZPreZP uvaja zakon dva nova prekrška. Kot prekršek še določa:

- prijava davčne obveznosti v obvezni večstranski pobot,
- prijava obveznost, ki ne obstaja ali je bila že poravnana, v večstranski obvezni pobot.

Oba prekrška sta odraz dejstev, da rezultatov večstranskega pobota ni mogoče popravljati ter da se obvezni večstranski pobot izvaja v javnem interesu. Ker poseg v pobotne verige, zaradi njihovega dejanskega neobstoja (so le teoretični pripomoček za lažje razumevanje večstranskega pobota) ni mogoč, ogroža vsako vnašanje neobstoječih obveznosti v obvezni večstranski pobot njegovo izvedbo in povzroča škodo preostalim udeležencem.

K ~~585758~~. členu:

Člen vsebuje zakonsko pooblastilo nadzornemu organu za izrekanje glob v hitrem postopku tudi v višjem znesku, kakor je najnižji predpisani znesek globe v razponu.

K ~~595859~~. členu:

Člen določa, da se zakon ne uporablja za posledice zamude s plačilom denarne obveznosti, če je zamuda nastala pred uveljavitvijo tega zakona. Posledice zamude se določijo v skladu z zakonodajo, ki je veljala ob zamudi.

Drugi odstavek vpeljuje izjemo od pravila iz prvega odstavka, saj določa, da je treba obveznost, s katero je bil dolžnik v zamudi pred uveljavitvijo zakona in še ni bila vpisana v obvezni večstranski pobot, vnesti v tisti obvezni večstranski pobot, ki po uveljavitvi zakona sledi mesecu nastanka zamude. Z besedilom drugega odstavka se upoštevata ~~3132.~~ in ~~3535.~~ člen zakona, ki določata, da se obveznost vpiše v tisti obvezni večstranski pobot, ki sledi mesecu nastanka zamude.

K ~~605960~~. členu:

Člen določa, da plačilni roki, ki so bili ob veljavnosti ZPreZP sklenjeni v nasprotju z določbami ZPreZP, ostanejo veljavni. Tako se zagotovi enako obravnavanje plačilnih rokov, ki so bili dogovorjeni pred uveljavitvijo zakona in po njej.

K ~~616061~~. členu:

Člen določa, da se prekrškovni postopki, ki tečejo, končajo pred organom, ki jih je začel, po določbah tega zakona. Uporaba novega zakona izenačuje položaj vseh dolžnikov, saj novi zakon rahlja obveznost vpisa dolga v obvezni večstranski pobot.

~~K_6162. členu:~~

~~Člen določa upravljavca obveznega večstranskega pobota v prehodnem obdobju, dokler se ne konča postopek izbire v skladu z zakonom, ki ureja javno zasebno partnerstvo. Člen nadalje določa roke za izbiro upravljavca obveznega večstranskega pobota.~~

K_~~6362~~. členu:

Člen določa roke za izdajo podzakonskih predpisov ministrstva, pristojnega za finance, in splošnih aktov upravljavca.

Člen razlikuje med predpisi in akti, saj velja, da Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33I/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06; v nadaljnjem besedilu: ustava) za nosilce javnih pooblastil, kar je tudi izvajalec obveznega večstranskega pobota, dosledno uporablja izraz »splošni akti« ali pa »splošni akti, izdani za izvrševanje javnih pooblastil«, medtem ko za splošne akte državnih organov in organov lokalnih skupnosti uporablja izraz »predpis« (glej zlasti 153. in 160. člen ustave). Navedeno je pomembno z vidika pete alineje prvega odstavka 160. člena ustave, po kateri morajo biti splošni akti, izdani za izdajanje javnih pooblastil, skladni ne le z ustavo in zakoni, ampak tudi s podzakonskimi predpisi.

K ~~636~~64. členu:

Člen določa, da se z dnem uveljavitve zakona razveljavijo ZPreZP in na njegovi podlagi izdani predpisi.

K 64. členu:

Člen določa, da se poglavje zakona, ki ureja izvršnico, prične uporabljati v treh mesecih po uveljavitvi zakona. Tako se predvsem bankam omogoči, da se pripravijo na izvršnico.

K ~~656~~465. členu:

Člen določa 14. dnevni *vacatio legis*.

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Bold